

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 15., årgang 76 | www.universitas.no | 5. Mai 2022

SIO ØKER LEIA MED 4 PROSENT

–Jeg kan ikke øke stillingsprosenten min hver gang husleia stiger, sier Sara Houge (21)

Nyhet s. 6-7

1 AV 5 STUDENTER VIL IKKE HA BARN

Nyhet s. 4-5

FJERNER EGENANDEL FOR PSYKISK HELSE

Nyhet s. 9

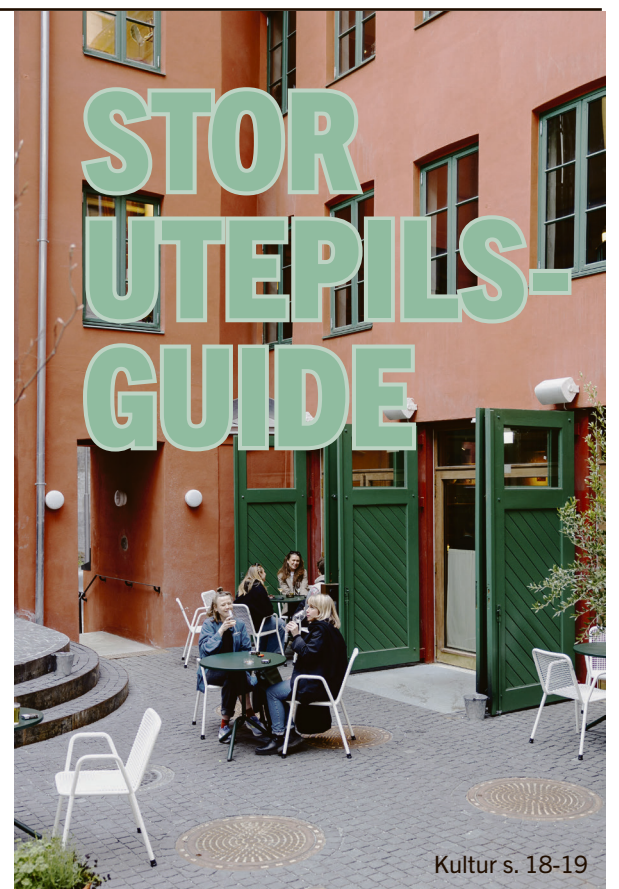
SØKERTALLENE TIL LÆRERUTDANNELSE STUPER

– Læreryrket har
mistet glansbildet

Nyhet s. 10-11

STOR UTEPILS- GUIDE

Kultur s. 18-19

MENINGER

Redaktør: **Endre Ugelstad Aas**
endreuas@gmail.com 901 95 375

Nyhetsleder: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

Fotosjef: **Charlotte Førde Skomsøy**

Desksjef: **Sofie Martesdatter Granberg**

Nettredaktør: **Solfrid Skaret**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

Hvor er studentenes lønnsoppgjør?

Lønnsforhandlinger, streik og fagforeningsledere med blå ringer under øynene er sikre vårtegn. Og godt er det. Den norske modellen bygger på et samarbeid mellom arbeidslivet, regjering, storting og andre institusjoner, for å sikre et rettferdig og bærekraftig velferdssamfunn. Koordinert lønnsdannelse er en bærebjelke i dette systemet. Hvert år forhandler partene på arbeidstaker og arbeidsgiversiden om å få til en lønnsavtale som både skal sikre arbeidernes kjøpekraft i tråd med prisutviklingen, og bedriftenes konkurransedyktighet eller hva staten kan tåle. Selv om partene sjeldent blir like fornøyde, er de fleste enige om at systemet fungerer.

Men det finnes også en stor gruppe i samfunnet som ikke har mulighet til å forhandle om sin egen lønn, nemlig studentene. De fleste av dem får mesteparten av sin inntekt gjennom Statens lånekasse for utdanning. Selv om størsteparten av denne summen utbetales som et lån, er både renteordningene og tilbakebetalingsavtalen såpass gunstige at det er en avtale de fleste tar til takke med. Siden Lånekassen ble etablert i 1947, har staten bidratt til å finansiere utdanningen til hundretusenvis av nordmenn. Den norske modellen, der altså. Dermed blir det heller ikke feil å omtale studiestøtten som studentene viktigste lønnsinntekt. Som andre arbeidstakere får også studenter betalt for å gjøre et stykke arbeid som kommer velferdssamfunnet til gode. Det tar bare noen flere år før man ser fruktene av lange dager på lesesalen i hard valuta.

Legger vi disse forutsetningene til grunn, er det påfallende at studentene ikke har mer de skulle sagt når studiestøtten justeres hvert år. Det skjer i tråd med konsumprisindeksen (KPI), altså den forventede utviklingen i konsumpriser for varer og tjenester i Norge. Ettersom KPI er et vanlig mål for inflasjonen i den norske økonomien, har regjeringen lenge kunne støtte seg på argumentet om at studiestøtten årlig justeres i tråd med den. Samtidig finnes ingen garanti for at støtten holder tritt med den faktiske prisveksten.

En undersøkelse fra Norsk studentorganisasjon i fjor viste at studentene fikk dårligere kjøpekraft i 2021, da studiestøtten ikke fulgte konsumprisindeksen det året. Videre steg KPI i mars 2022 med 4,5 prosent, sammenlignet med samme måned i fjor. Bakgrunnen er høyere priser på strøm og drivstoff. Selv om KPI pluss studiestøtte kanskje er lik sant på papiret, er modellen sårbar for svingninger. En samlet studentbevegelse har derfor i en årrekke argumentert for å knytte studiestøtten opp mot 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Det er en indikator som brukes for å beregne trygde- og pensjonsytelser, som reguleres i samsvar med lønnsveksten i samfunnet. Da vil studentene få i underkant av 160.000 i året å rutte med, opp mot de cirka 126.000 de får utbetalt nå. For å holde tritt med økende leiepriser, dyrere matvarer og andre basisvarer er dette en lønnsvekst studentene burde hatt krav på i går.

For mens grunnbeløpet i folketrygden har doblet seg de siste 20 årene, ifølge Universitas' undersøkelser, har studiestøtten kun økt med 60 prosent i den samme perioden. Mens den gjengse borger får mer å rutte med, henger studentene etter. Hvis studiestøtten skal fortsette å være en bærebjelke i den norske modellen, er tidspunktet langt på vei modent for å knytte den til lønnsveksten. I motsetning til andre arbeidstakere, kan studentene nøye seg med ett eneste lønnsoppgjør. Og det må finne sted nå.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trøvåg**
j.v.trovag@universitas.no 99 57 39 67

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Viss vi skal ha nokon sjans som helst til å takle klimakrisa, er studentørsla nøydd til å samle seg og mobilisere.

Studentar, forein dykk for livet på jorda

Kommentar

Harald Nordbø,
korrektursjef i Universitas

Det går eit spøkelse gjennom Europa. Det er klimapolitikken sitt spøkelse, og omtrent alle økonomiske og politiske maktar i heile verda har foreint seg mot den. Tida er overmoden no for at studentørsla i Noreg samlar seg og stiller harde krav til radikal endring.

Ein ting er sikker om situasjonen verda står i dag: Det er krise. Ein russisk despot er i gang med å massakrere eit naboland og har allereie destabilisert den fredelege ordenen som har funnest i Europa sidan siste verdskrig; koronapandemien har mutert til ressurskonfliktar og nye økonomiske kriser over heile verda; og ikkje minst, livsgrunnlaget for jorda står i fare for å bli rasert av kyniske oljefolk, gruveselskap og regjeringar verda over. Spørsmålet er: Kva i alle dagar kan vi gjere med saka?

I tider som denne har historia vist at det einaste som nyttar er samling og kollektiv motstand, ikkje enkeltpersonar sine val. At du personleg kjøper økologiske egg, lever ein kjøttfri livsstil og resirkulerer søpla di på rett måte, kjem ikkje til å løyse klimakrisa. Sjølv ikkje viss alle i verda gjorde det same.

Mykje ville blitt endra viss alle bytta livsstil, men vi hadde vore nøydd til å vente på at marknadsmekanismane omstilte seg (som går treigt), all den tid oljebransjen ville fortsett å produsere utslepp. Den tida har vi ikkje. Vi treng radikale, politiske tiltak, og vi treng dei i går. Tida er i ferd med å renne ut no.

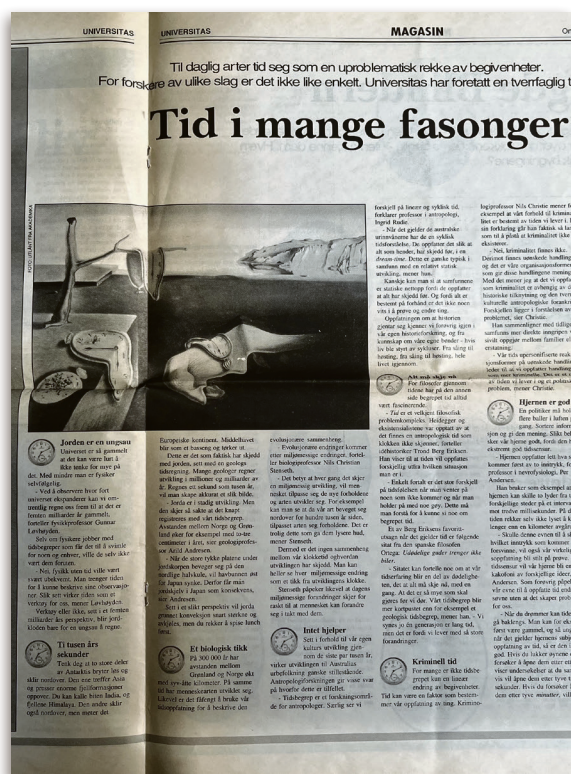
Motstanden blant oss unge finst. Dei siste vekene har det til dømes vore markeringar på Frederikke-plassen for akademisk samling i møte med klimakrisa, starta av student og miljøaktivist Jonas Kittelsen og filosofiprofessor Arne Johan Vetlesen. Initiativet er velkomne og sårt tiltrengt, men etter å ha vore på dei to markeringane, sit eg igjen med den same kjensla av avmakt. Eit par taler frå studentar og akademikarar, litt musikk om ulvesaka, og til slutt litt diskusjon i grupper om korleis vi best kan løyse krisa. Er dette alt studentørsla klarer å få til i 2022?

Vi har ingenting anna å tape ved den enn lenkene våre

Miljøkampen har eit tungrodd imageproblem. Rørsla har heilt frå byrjinga blitt stempla som ein moralistisk gjeng som sit og krev at du skal sortere matsøpla di riktig og kjøpe dei riktige grønnsakene på butikken. Men det er sjølvsagt ikkje

det det handlar om. For å ta eit døme, her er to handlingar med miljømessige konsekvensar. 1: Ein trebornsmor på Veitvet bruker kjøttdeig i pastasausen i staden for linser, og tar fly til Mallorca når ho skal på ferie. 2: Ein statsminister opptret som oljeblobbyist på eit internasjonalt klimatoppmøte. Berre éi av disse handlingane er alvorleg miljøskadeleg åtferd og fortener miljøørsla si merksemd.

Arkivaren

Vatnet og tida

I går kunne NRK melde at vatnmagasina ikkje har hatt lågare fyllingsgrad sida 1995. Så kva skjer når vi ikkje har nok vatn? I 1995 vart Universitas eksistensielle – kan hende grunna vatnmangel? I allefall vart det skrivne ei sak om kva tid er, med innspel frå professorar innan mellom anna kriminologi, antropologi og filosofi. Trond Berg Eriksen kunne bidra med eit sitat frå den spanske filosofen Ortega: «Udødelige guder trenger ikke biler», for å forklare korleis dødelegheita heng saman med vårt behov for at alt skal skje no. Så kva skjer i ei tid der vatnet ikkje strøymer til? Vi vert visst eksistensielle. Berre å glede seg til sommaren!

Universitas Magasin 25.01.1995.

Døden ved frukostbordet

Apropos tid og dødelegheit. I 2001 snakka Universitas med lingvist Geirr Wiggen, som hadde gått gjennom 2600 dødsannonsar frå 1900 til 2001 for å finne ut korleis ein snakka om død over 100 år. Før var det visstnok fleire som «døde», mens det no var fleire som «sovna stille inn». Wiggen ønska å sette døden på dagsorden, og kunne melde at han hadde brukt heile 25 minutt mellom to bygg på Blindern, fordi folk ville snakke om døden med han.

Universitas 24.01.2001.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

(Hint: det er ikke trebornsmora.)

Det har nett vore den fyrste ordentlege 1. mai-toget i Oslo sidan 2019. Eg trur at viss demonstrasjonane på Frederikkeplassen og akademisk samling skal overtøye nokon som helst, bør vi lære av den mobiliserande kampanda der. Viss dei som sit på makta skal gjere noko, må vi vise at vi meiner alvor, og at vi meiner det som gruppe, ikkje som enkeltindivid. Studentrørslene på 60- og 70-tallet skjønnte dette, og mobiliserte heile studentrørsla til store, slagkraftige demonstrasjonar som stilte makta til veggs. Det er ikkje nok med klimaseminar på Frederikke annankvar veke og kjøttfri mat i SiO sine kantiner. Vi må brøle i flokk og krevje endring som flokk. Vi treng å vise at vi som kjem til å måtte

leve med konsekvensane av regjeringa si hovudlause politikk, krev stopp i oljeletinga, ein plan for nedtrapping av oljeverksemda, og ein seriøs og forpliktande plan for kutt i utsleppa. Alt anna er meningslaust.

Heldigvis er det ein annan ting enn ung alder vi studentar har til felles: Vi sit, samla sett, på ei enorm mengd kunnskap og ressursar. Vi sit altså ikkje berre på det uheldige ansvaret for å løyse krisa, men òg på nøkkelen til å løyse ho. Då må vi snakke saman og arbeide saman, mobilisere folk til svære demonstrasjonar og kollektivt kamp, ikkje sitje på kvart vårt seminarrum og meine for oss sjølv at «vanlege folk» må skjerpe seg og køyre mindre bil eller ete meir

quinoa.

I ei verd der heile den såkalla raudgrøne regjeringa, inkludert klimaminister og Arbeidarpartiet sin klima-stjerne Espen Barth Eide, gjentek den same meningslause miljøpolitiske floskelen som Frp og Høgre i all tid har nytta – at vi «ikkje kan stenge oljekrana over natta» – må vi studentar danne ei **kollektiv** røst mot galskapen, og for seriøse tiltak. Lat dei herskande klasser skjelve for ein miljøpolitisk revolusjon. Vi har ingenting anna å tape ved den enn lenkene våre. Vi har sjølvaste livsgrunnlaget på jorda å vinne. Studentar i heile Noregs land: Forein dykk for klimaet!

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Sofie «Falkeblikk» Flydal

Øyeblikket

av Emma Bjørgan Dalen

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Emilie Waldal
Frida Battne Lindland
Sivert Bjelland Sevtdal
Sofie Martesdatter Granberg

VIKARIENDE
DESKJOURNALIST:

Live Tronstad

KORREKTURSJEF:

Harald Nordbø

Vaksinert: Håpet om å gå seg vill på Granca denne sommeren lever fortsatt.

UNIVERSITAS ONSDAG 24. JANUAR 2021

AKKURAT det du hadde postmodernismen var stendad, dukker den opp i nye former. Produktplastering har vi lært oss å leve med i utlandet, men på plakaten til ett nye show gir Thomas Gøttensen en ny variant: Han har på seg en i-aktørte av merket Russel, men i en er sjukt, slik at godeste Thomas Hamstad som russel.

kultur

akademus

Att. Trond Nordby

Jeg er verken republikaner eller monarkist, men debatten om monarkiet er faktisk ganske interessant – om man bare får skallet av dette akademia-gratte.

«Vi, det er enda en ting som tyver er lin orienterte. Folk er så utatrelig i samfunnet så det gjelder seg selv. De ser at hvis vi ikke skal ha kongen, så da må vi ha president – slik som i USA. De ser oss kanskje at da får vi med en eller annen Lewinsky på papiret og en heile med skandaler. Dette er det ikke nødvendig.

Sid vi erste Kongen, så må vi se på hva det er Kongen gjør rent politisk. Så vidt meg bekant så går kan so ting. Han leier opp noen greier i Sverige og så saam gang – den sålike tryksten. Han skriver under på et papir en gang i uka der han spottet» hva regjeringen skal gjøre. Så ser man at «Kongen i stedet har bestemt».

Det er dette med underskriften som er spennende. For hvis ikke Kongen skriver under, så abdicerer han i praksis. Han underskriver er nemlig bare pynt. Det er statsministerens underskrift som er viktig. Derfor skriver jeg meg i lansere Bulldozer-epubliken.

I Bulldozer-utgaven er det som det, kongen fra so ting. Statsministeren skal å lov å leve utvanten selv. Jeg Bulldozer. I kan leve like direkte under på det tidligere orntale arker. Jeg er etnert pragmatisk og kan foretrekke en at enhver vedtak enhver regjering har måke å sette et i lov og så skrivt under på. Jeg skal ikke mene noe som blir – jeg skal bare gjette der.

For et år ikke skal lide såndt økonomisk, hente jeg at jeg får i so kronen i tross. På noen år dette himmelens, så er Bulldozer-epubliken foretpeilig. Dagens statsutgifter minus kongepenger blir prert kaubullid i tabulid-sammeheng.

For enden å kvit er jeg også innemerkende for Lewinsk-våden.

BULLDOZER

DIKT

I der avone velder verden og aner om og selv mot tryk meg.

DØDEN PÅ TRYKK. Geir Wiggen har undersøkt språket i dødsannonserne. Døden på tryk har vært både plutselig og kon.

Døden ved frokostbord

Vandre stille, sovne inn. Vandre revet bort. Hvordan fortelle avviselsene at noen har dødd?

De står lange bok i avisen. Du blir over på 1900-tallet bare i prosent, men så prosent senest om, oftest ville.

I 1900 var det 89 prosent som «væder», på 1990-tallet bare i prosent, men så prosent senest om, oftest ville.

Vandre til, vandre fra

– Annonsestaben setter dødsstallet i sene, den var brodden av det som er vendent å tenke på. Begravelsesagenter har fortalt meg at etruskere kan skrive «svært stille inn» selv det det ikke er noen grunn for å si at døden var fredfull. Døden fortellingen. De sier en åvne har annonse blir mer sentimentale og mindre realistiske. Forfatter Wiggen

du er lov, «en himmel- eller «en bedre tilværelse». Nå går bevegelsen fra noe, fra ting, forteller språkforskeren.

Døden på 40 mm

Døden er noe som ramler ut av skaper i en B-film med 19-års aldersgrense eller som tall i medier fra NTB, 600 mennesker døde i jordskjæ i Mexico, eller «Kvinnene på åpen gate». En jorden gang angår det det, og du må ha avisen bakfra for å finne ut når begravelsen er. Eller du må diktere annonsekretten.

– Klart du kan skrive hva du vil innover etnisk grenser, sier Anne Kårmo, annonsekretter i Aftenposten.

Et dødsannonse i Aftenposten koster 19 kroner per spaltelinje. Det blir tusen kroner, «som det ikke er en veldig store familier». Lovregulerer bekrefter at det er gamle mennesker som leter annonser daglig.

– Har det hendt at du har senestert en dødsannonse?

– Ja, Paasopp tar vi ikke med. I den kristne kirke har ikke kjøledyr stå på lista over etruskere.

– Jarle Skjennan i Jøland begravelser-forsker er det er viktig å ikke skulle seg ut.

– Valg står er det såna å skrive det så pent vi kan. Redigere vers som er helt på hoi for eksempel, sier Skjennan.

De små versene med skjønt forfatter så kjønnet på minuttet, forteller Wiggen. Begravelsesbyråene har lært

ikke skulle ha skje tilværelse». Nå går bevegelsen fra noe, fra ting, forteller språkforskeren.

– Døden er det oss alle hele tiden, legger Naboerna øyeblikk. Jeg vil ikke døden, men tror de kan hjelpe oss å so vane i livet.

– Odet «episteli tallfemtonen». «Det kan godt være for vi ha døden inn i anner min en krise».

Døden på Un

– Døden som samf er det reflekterer ved utlandet, sier Wig likner med katolske egne statutter for Pius i samfunnet.

Wiggen smiler nervøse for å sette. I formålet på å fork annonser ble det å døden er tverrfag psykologi, folklor og politisk filosofi dikterer oss og vi forsøker å skrive det så pent vi kan. Redigere vers som er helt på hoi for eksempel, sier Skjennan.

De små versene med skjønt forfatter så kjønnet på minuttet, forteller Wiggen. Begravelsesbyråene har lært

– Jeg merker på har fått at døden er for som, men som en

Universitetsvesenets Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: **Live Tronstad**
livetronstad@gmail.com 412 81 039

NYHET

120 jusstudenter må ta eksamen på nytt

Opp igjen: En formell feil under hjemmeeksamen i valgemnet Bygge- og enterpriserett 26. april ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo førte til at alle de 120 studentene må ta eksamen på nytt. Det meldte fakultetet på sine hjemmesider fredag forrige uke. Den formelle feilen var at det ble brukt en tidligere eksamensoppgave og at

sensorveiledningen var tilgjengelig via søkemotorer. Fakultetet mener studentene som brukte veiledningen ville «fått en utilsiktet fordel» og studiedekan Marianne Jennum Hotvedt sa at «vår vurdering er at det ikke er mulig med en rettfærdig sensur av denne eksamen». MJ

BARE 58 PROSENT AV STUDENTER VIL HA BARN:

– Hvis vi ikke skal få barn, hva skal vi redde jorda for

Blant studenter er det en lavere andel som ønsker barn enn i resten av befolkningen. Kan klimaangst, selvrealisering, politikk og fremtidsutsikter forklare tallene?

Barn

tekst Paula Simonsen
foto Sindre Deschington

En undersøkelse utført av Sentio for Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas viser at kun seks av ti studenter svarer ja på spørsmål om de vil ha barn. I resten av befolkningen derimot ønsker omtrent 90 prosent å få barn.

Samtidig vil to av ti studenter ikke ha barn, mens to av ti er usikre på saken.

Et reflektert valg

Lektorstudent Sigrun Vasby (26) er blant majoriteten: Hun ønsker å få barn.

– Jeg tror jeg alltid har tenkt at jeg har lyst på barn. Og det er noe av problemet, at hele samfunnet tenker at det er noe man skal, så det har liksom ikke vært et spørsmål om jeg ikke skal det.

– Hvorfor vil du ha barn?

– Det virker jo fint å skape et liv sammen med den man er glad i. Og så føler jeg at det er det ultimate med å være menneske, noe av det mest grunnleggende vi har.

Vasby sier hun møter lite motstand i ønsket om å få barn.

– Jeg tror det hadde vært vanskeligere for meg hvis jeg ikke ville ha barn. Jeg tror jeg hadde møtt mer skepsis.

Hun legger også vekt på at det er fint å skape sin egen flokk og få et sted å høre til ved å ha barn, men har også vurdert ønsket med tanke på klimasaken.

– Med klimaet tenker jeg at jeg er optimist. Hvis vi skal redde jorda og ikke få barn, hva skal vi redde jorda for da? Må vi ikke tenke at vi vil redde jorda fordi vi skal ha barn som skal leve her?

Dystert fremtidssyn

I undersøkelsen er det tydelig at partipreferanse har noe å si for hvorvidt man ønsker barn eller ikke. Rødt-velgerne skiller seg mest ut: Bare tre av ti vil ha barn. Også tre av ti vil ikke ha barn.

– Min gjetning er at det rett og slett handler om fremtidssyn, og at det påvirker ønsket om å ha barn. Egentlig både med tanke på klima og samfunnet, hvis det går skikkelig til helvete med jorda, tror jeg det spiller inn på å være bekymret for framtida. Men det er nok også på grunn av det sosiale, om det er velferdsstat eller boligpolitikk, sier Alberte Bekkhus (22), som er leder i Rød Ungdom.

Bekkhus tror det kan handle om at Rødt-velgere har erfart selv eller kjent på kroppen en bekymring for framtida.

– Man vil vite at man har en trygg inntekt og et sted å bo, sykepengene, og så videre. Hvis man ser mørkt på sånt er det ikke så rart at man blir mer usikker på om man vil ha barn.

Det er også flest Rødt-velgere som svarer «vet ikke» i undersøkelsen sammenliknet med de

andre partiene, og disse har Bekkhus forståelse for.

– Jeg synes kanskje det er vet ikke-bolken som er mest interessant. For det er den jeg virkelig tror handler om folk som egentlig vil ha barn, men som tviler på at det er noe som er gjennomførbart i deres liv.

Klimabyrde eller klimabragd?

Frykten for en ulevelig planet og utbredelsen av klimaangst, blir ofte trukket frem som en årsak til at færre unge ønsker, eller er usikre på om de ønsker, barn. Camille Crapart er klimaaktivist, ph.d.-student, og tidligere koordinator for Extinction Rebellion (XR) på UiO, og hun er tydelig på hva hun syns:

– Jeg tenker det ikke er noe problem å si at man er opptatt av klimaet og vil ha barn. Begge deler fungerer bra i forhold til miljøspørsmål, forteller Crapart.

I denne sammenhengen snakker hun ikke på vegne av XR, men på bakgrunn av sin erfaring som klimaaktivist.

Det er et vanskelig spørsmål om hvorvidt det å få barn er direkte dårlig for klimaet, sier Crapart. Det finnes mange i miljøet som både gjerne vil ha barn og

Jeg tenker det ikke er noe problem å si at man er opptatt av klimaet og vil ha barn

Camille Crapart, klimaaktivist

som ikke vil ha det.

Hun tror de fleste som ikke vil ha barn begrunner det med at barnets livskvalitet vil være dårlig på en klode preget av klimaendringer.

– Det kommer til å være vanskeligere for dem enn oss, og du vil ikke at de du elsker skal vokse opp i dårligere situasjoner.

Samtidig er det mange som er optimistiske rundt klimasakens utvikling, og at tanken på at de har eller vil ha barn gir dem noe å kjempe for. Klimaaktivister mener ikke at alle skal slutte å få barn bare fordi de selv kanskje velger det bort, ifølge Crapart.

– Jeg kjenner ingen som sier at det ikke skal være mennesker på jorda, alle prøver å få en jord hvor det er bra å leve for alle.

– Er dette en sak som det er stort fokus på i Extinction Rebellion?

– Det er ikke en stor sak, faktisk, vi bryr oss mer om hva som skjer nå i norsk samfunnsliv. Det er en privatsak om man vil ha barn eller ikke.

Forsker overrasket over tallene

Thomas Hansen er psykologiforsker på Oslomet. Han er også overrasket over tallene fra NSO og Universitas' undersøkelse.

– Tallene i denne studien blant studenter er ikke så høye som man vanligvis ser. Vanligvis ser man over 90 prosent som planlegger å få barn.

Hansen har selv forsket på forskjellen i oppgitt lykke mellom foreldre og barnløse. Resultatene viser at det er liten forskjell i lykke og livskvalitet mellom de to gruppene.

– Det er mange antakelser om det å ha barn. En av dem er at det beskytter mot depresjon,

ensomhet og sårne ting i eldre år. Dette er en av hovedgrunnene til at man får barn, tilgang til barn og barnebarn som støtter og gleder, sier han, men innvender:

– Men så fant vi ikke noe særlig støtte for disse antakelsene. Det viste seg å være en myte. Man er ikke noe særlig lykkeligere selv om man har barn eller barnebarn. Det synes jeg var litt overraskende.

Hansen legger vekt på at det er fordeler og ulemper uansett hvilket valg man tar.

– Foreldreskapet fører til mye lykke, men det krever utrolig mye. Studier viser at barnløse har mye bedre tid, energi, kan dyrke hobbyer, bruke tid på det de vil, sier Hansen.

Hvis man er like lykkelig uten barn og sparer seg for strevet, hvorfor vil så mange ha det likevel?

– Mange har en nokså realistisk forståelse av hva barn innebærer, at det ikke bare er dans på roser men også mye strev og oppofrelse. Men det er nettopp det mange ønsker i livet, kontraster, opplevelseshold, å ha noe og noen å streve for, som gjør livet rikt og meningsfullt, svarer Hansen.

Generasjonsspørsmål

Spørsmålene rundt barnløshet er en sak som Crapart mener er like aktuell for klimaaktivister som for alle andre unge mennesker i dag.

– Det er en debatt utenom klimadebatten. Det er vår generasjon som tenker på dette. Nå er det akseptert å ikke få barn.

Rød Ungdom-leder Bekkhus tenker også selv på denne tematikken.

– Personlig er jeg i ja-katego-

Overraskende tall: Thomas Hansen har forsket på hvorvidt man blir lykkelig av å ha barn eller ikke.

Thomas Hansen, forsker ved Oslomet

Studier viser at barnløse har mye bedre tid, energi, kan dyrke hobbyer, bruke tid på det de vil

Huitfeldt besøker UiO

Vender hjem: Fredag 6. mai vender utenriksminister Anniken Huitfeldt tilbake til sin gamle studieplass, Universitetet i Oslo. Her skal hun holde en tale om temaet Norge i Midtøsten. Senter for Islam- og Midtøsten-studier og Utenriksdepartementet står bak arrangementet.

Utenriksministerens innlegg vil være på norsk, og finner sted i Sophus Bugge auditorium 1. Dørene åpner 11: 45. Dette er andre gang Huitfeldt besøker UiO denne våren. I februar var utenriksministeren på plass i Eilert Sundts og snakket om Ukraina-krigen. *EUA*

Ny Nova-redaktør

Radio: Sigrid Solheim Haugen ble tirsdag valgt til ny ansvarlig redaktør i Radio Nova. Hun tar over vervet fra avtroppende redaktør Ina Sletten fra semesteroppstart til høsten. Solheim har vært med i studentradioen siden høsten 2019, i morgenprogrammet Frokost. Sentralt i det seirende redaktør-

programmet sto et bredere sosialt tilbud i kanalen, samt økt satsing på både interne og eksterne podcaster. Til valget stilte også Tone Hafsås og Kristin Knudsen. Solheim vant på rent flertall i første valgrunde, med over 50 prosent av stemmene mot de andre kandidatene. *SMG*

da?

«Vil du ha barn?»

- + Svarene til de 981 studentene som deltok fordelte seg slik (med feilmargin i prosentpoeng i parentes):
- + 58% svarte ja (3,1)
- + 20% svarte nei (2,5)
- + 22% svarte vet ikke (2,6)
- + Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2021 av Sentio, på oppdrag fra Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas.

rien, og har lyst på barn. Men jeg har gått runder med meg selv, med tanke på klimaet og velferden, og om jeg noensinne vil få en egen bolig. Er det forsvarlig? Er det noe jeg skal gjøre, da? Så jeg har forståelse for «vet ikke»-kategorien.

Hun tenker det er et symptom ved unge Rødt-velgere at de søker seg til radikale partier for å bedre en usikker framtid.

– Jeg tror mange unge ser etter radikale løsninger. Min generasjon har klimastreik, Black Lives Matter, det er mange demonstrasjoner om abortloven, og så videre. Jeg tror nok vår generasjon kjenner tidspresset litt mer, avslutter Bekkhus.

universitas@universitas.no

Det er det ultimate med å være menneske, noe av det mest grunnleggende vi har

Sigrun Vasby, lektorstudent

I ja-kategorien: Sigrun Vasby (26) kunne godt tenke seg barn, og sier hun gleder seg til å ha et barn å ta med til lekeplasser – for nå er hun der kun uten barn.

SiO øker leia med 4 prosent

Økt leie: Sara Hougues husleie blir 300 kroner dyrere i måneden fra 1. august. – Det er ikke det at 300 kroner er så utrolig mye, men det er prinsipielt feil at husleia skal være like høy som lånet man får utbetalt i måneden.

Student Sara Houge (21) mener prisendringen er prinsipielt feil. SiO peker på politikerne.

Husleie

tekst Renate Karlsmoen
foto Sara Aarøen Lien og Isabel Svendsen Berge

I fjor sommer flyttet Sara Houge (21) inn i en studentbolig hos Studentsamskipnaden SiO. Nå skal leiekontrakten fornyes, men hun reagerer på at studentsamskipnaden skruer opp husleieprisen med 3,9 prosent.

Månedslønnen for Hougues studentbolig vil øke fra 7200 til 7481 kroner. Dette betyr at hun fra 1. august må ut med nesten 300 kroner mer i måneden.

– Det er ikke det at 300 kroner er så utrolig mye, men det er prinsipielt feil at husleia skal være like høy som lånet man får utbetalt i måneden, sier Houge.

Skaper stress

Etter at faste utgifter som husleie, kollektivbillett og forsikring er betalt, sitter Houge igjen med 850 kroner av lånet. For å få økonomien til å gå rundt har hun en deltidsstilling på 20 prosent ved siden av fulltidsstudiene i sosialantropologi ved Universitetet i Oslo.

– All lønna mi går til å leve, og til å være student. En 20 prosentstilling er ikke nok, men jeg kan ikke ta på meg mer jobb, for da kommer det til å gå mer utover studiene enn det allerede gjør.

Houge sier at trang studentøkonomi gir mye unødvendig stress.

– Det er stress som du heller burde ha på lesesalen over pensumtekster du ikke har lest. Men så stresser du heller over at prisen på leia di øker med så mye at det vipper over hele budsjettet, påpeker Houge.

– Jeg kan ikke øke prosentstillingen min på jobb hver gang husleia stiger.

Del av et større problem

Også student Mia Andersen Linnerud (22) reagerer på prisøkningen hos SiO. Hun har bodd i Lillo studentby siden høsten 2018. Fra hun flyttet inn i boligen og fram til nå, har leieprisen hennes økt med over 800 kroner.

– I stedet for å være en foregangskjemper, velger SiO å være en kapitalist.

Hun mener også at SiO bør være mer åpne om hva økningen i

driftskostnader går ut på.

– Økningen er en del av et større problem. Under korona var det mye press på at utleieselskapene ikke skulle høyne leia, og det gjorde heller ikke SiO. Men vi er fremdeles i en situasjon som er preget av korona, sier Andersen Linnerud.

Samtidig påpeker hun at det ikke kun er SiO som har ansvar.

– Den situasjonen som er i boligmarkedet nå, får ikke SiO gjort noe med. De må bare respondere på konsumprisindeks og markedet. Det er regjeringen som må handle.

Det er prinsipielt feil at husleia skal være like høy som lånet man får utbetalt i måneden

Sara Houge, student og SiO-beboer

Hun legger fram at det spesielt er studentene i storbyer som Oslo, Bergen og Trondheim som har

I stedet for å være en foregangskjemper, velger SiO å være en kapitalist

Mia Andersen Linnerud, student og SiO-beboer

behov for større studielån.

Ved siden av studiene sjonglerer hun to jobber for å få det økonomiske til å gå rundt. Hun sier at økonomi er et stort stressmoment i hverdagen.

– Det er ikke tidsbruken på jobb som tar fokuset mitt mest. Det som tar fokuset mitt mest, er økonomisk angst, sier hun og fortsetter:

– Jeg får ingen hjelp hjemmefra, det er bare meg. Hvis jeg mister jobben, så har ikke jeg mat på bordet.

Ber om begrunnelse

Videre stiller Houge seg skeptisk til begrunnelsen for prisøkningen.

I e-posten som ble sendt ut til beboerne fra SiO kommer det frem at «årsaken til de nye prisene er økte drifts- og vedlikeholdskostnader».

Reduser husleia er en aktivistorganisasjon som jobber for mer solidarisk boligpolitikk i Norge. De etterspør større åpenhet fra

SiO.

Ifølge aktivisten Nina Arnesen krever de en konkretisering av hva kostnadene er, og hvorfor de er så mye høyere i år enn tidligere.

– Vi får veldig lite tillit til SiO som studenter. Uansett hva SiO driver med, så vil vi gjerne vite hva det er, sier Arnesen til Universitas.

– Hører ikke på studentene

For ett år siden leverte Reduser husleia et opprop til SiO, der de krevde innsyn i SiOs budsjetter og reell påvirkning på pengebruken, og at samskipnaden reduserte leieprisene sine.

– Hva mener Reduser husleia om at SiO nå øker husleieprisene?

– Vi synes det er veldig kjipt at de gjør det. Det vises veldig tydelig at de ikke hører på studentene når de gjør det motsatte av det vi har bedt om, påpeker Arnesen.

– Mandatet til studentsamskipnadene er å ivareta studentvelferden. Vi mener at dette er noe SiO ikke gjør, da de ikke hø-

sent: – Stress

Konsumprisindeks (KPI)

- + Viser utviklingen i konsumpriser for varer og tjenester for private husholdninger i Norge.
- + Endringer i KPI er et vanlig mål for inflasjon.
- + Fra mars 2021 til mars 2022 har konsumprisindeksen steget med 4,5 prosent.
- + Fra mars 2021 til mars 2022 har konsumprisindeksen steget med 4,5 prosent.

Kilde: SSB

rer på studentene og heller ikke er åpne om hvordan de driver.

Styreleder i SiO Stine Johannessen mener derimot at samskipnaden har større åpenhet enn de fleste andre organisasjoner med liknende tjenesteområder. Hun henviser til at styresaker, årsberetning og årsregnskap ligger tilgjengelig på nettsidene deres.

«I noen saker er det viktig både for vår egen del, men også for våre samarbeidspartnere, at ikke all informasjon offentliggjøres. Dette er av konkurransehensyn», skriver hun i en e-post til Universitas.

Lavere enn kostnadsøkningen

Boligdirektør i SiO Gunn Kirsti Løkka sier at de generelt ønsker å ha så lave husleiepriser som mulig. Hun påpeker derimot at årets situasjon er ekstraordinær.

– Det er en økning i drifts- og vedlikeholdskostnader, men SiO har likevel valgt å sette en ny pris lavere enn det kostnadsøkningen viser, sier Løkka til Universitas.

– Kan du konkretisere hva disse kostnadene innebærer?

– Konsumprisindeksen er på 4,5 prosent, og byggekostnadsindeksen er på 11,9 prosent. Det er en generell prisøkning som treffer bolig direkte, og de indeksene er gode eksempler på det.

Det er SiOs hovedstyre som har besluttet den nye prisen for husleien.

Peker på politikerne

På spørsmål om hvordan studenter skal få økonomien til å gå rundt når leieprisene hos SiO spiser en stor del av Lånekassestøtten, svarer SiO-styreleder Stine Johannessen følgende:

– Studiefinansiering og utviklingen i studenters kjøpekraft er et myndighetsansvar. Vår husleie er satt basert på våre kostnader, og vi er dermed nødt til å forholde oss til kostnadsutviklingen. I år er det som sagt en situasjon med ekstraordinær økning i drifts- og vedlikeholdskostnader, men SiO har valgt å sette ny pris lavere enn hva kostnadsøkningen tilsier.

– Så ansvaret ligger heller hos myndighetene?

– Regjeringen sier selv at studiestøtten skal justeres etter KPI, men det har den ikke gjort for 2022. Vi ser med stor bekymring på at studentene blir hengende bak på den generelle samfunnsutviklingen, og stiller oss spørrende til hvilke vurderinger regjeringen har lagt til grunn ved årets prisjustering av studiestøtten.

– Ansvaret for leieprisene ligger hos SiO, men hvis studiestøtten øker mindre enn den generelle kostnadsøkningen, så vil den reelle kjøpekraften gå ned, påpeker hun.

universitas@universitas.no

Krever åpenhet: Nina Arnesen er representant for oppropet Reduser husleia. De krever at SiO er mer åpne om blant annet budsjetter: – Uansett hva SiO driver med, så vil vi gjerne vite hva det er.

Studiefinansiering og utviklingen i studenters kjøpekraft er et myndighetsansvar

Stine Johannessen, styreleder i SiO

Økonomisk stress: Sara Houge er i utgangspunktet fornøyd med SiO-boligen sin, men opplever at det er dyrt å bo der. Nå blir det enda dyrere.

Regjeringen svarer

Statssekretær mener SiOs styre har full mulighet til å påvirke husleienivået i studentboligene.

Studiestøtte

tekst Live Tronstad

At studenter ikke har råd til å betale den nyeste økningen i SiO-husleien er myndighetenes ansvar, og ikke SiOs, ifølge styreleder Stine Johannessen. Statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel (Sp) svarer på Universitas' e-post til forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe om planer for studiestøtten:

«Stortinget har de siste femten årene økt studiestøtten etter forventet prisvekst, og i tillegg innført en hel måned ekstra med studiestøtte. Det betyr at studentene har fått 11.500 kroner mer å rutte med i året», skriver han.

Han mener, i motsetning til Stine Johannessen, at studiestøtten er KPI-justert i inneværende år:

«Siden studieåret 2007–2008 er basislånet prisjustert etter forventet vekst i konsumprisindeksen hvert år, det gjelder også dette studieåret.»

Vil ikke knytte til G

Men selv om grunnbeløpet i folketrygden (G), som følger lønnsveksten her til lands, har doblet seg de siste 20 årene, mens studiestøtten kun har økt 60 prosent, står Regjeringen fast ved at støtten ikke skal knyttes til lønnsvekst eller justeres etter lønnsoppgjøret. Selv om den gjengse borger får mer å rutte med, henger studentene etter.

«Vi vil fortsette å styrke studentenes økonomi, blant annet gjennom å bygge flere studentboliger og gjennom gratis eller rimeligere tannhelsetjenester, men vi ønsker ikke å knytte studiestøtten til grunnbeløpet.»

Han viser også til strømstipendet på 3000 kroner som studenter kunne søke om denne vinteren.

Kaster ballen tilbake

Hoel understreker også at regjeringen gir tilskudd til studentboligbygging, slik at det er billigere for SiO å bygge boliger i hovedstaden enn for andre. Dette skal bidra til å holde husleien nede.

– Resten av kostnadene må over tid dekkes av husleien. Den enkelte student-samskipnad avgjør selv nivået på leieprisene. Studentene har flertall i styret og kan bestemme at styreleder skal være en student, og har på den måten mulighet til å påvirke husleienivået, skriver Hoel og kaster ansvarsballen tilbake til student og styreleder Johannessen.

universitas@universitas.no

Toppkandidat bytter liste midt i valget

Tre dager før studentvalget avsluttes hoppet A-listas 1. kandidat Kristine Sandtrøen til en annen studentpolitisk liste.

Studentvalget ved UiO

tekst Live Tronstad

Studentpolitikken har fått sin helt egen Jan Böhler. Mandag ble det nemlig kjent at 1. kandidat for Arbeiderbevegelsens studentliste (A-lista) Kristine Sandtrøen meldte overgang til naboen på den studentpolitiske aksen: Venstrealliansen.

Det skjedde midt i det ukeslange studentvalget ved UiO (se faktaboks).

Listeleder i A-lista Victoria Langø syns det er trist at Sandtrøen bytter.

– Jeg ble veldig lei meg, fordi hun er så flink, sier hun.

Langø syns det kjipeste med situasjonen er timingen.

– At kandidater blir uavhengige etter valg er ikke uvanlig, men at vi mista en kandidat på den måten som har skjedd nå er veldig kjipt, og at det skjedde før valget. Det kom som et sjokk, absolutt.

– Men er det ikke litt bittert at førstekandidaten deres bytter liste midt i valget?

– Jeg har ikke det inntrykket at noen syns det er bittert, bare at det er kjipt.

«Interne omstendigheter»

Universitas har vært i kontakt med Sandtrøen i flere omganger denne uken, og spurt om hun kan forklare hvorfor hun har byttet liste midt i valget.

– Dette handler om interne omstendigheter i A-lista, sier hun og ønsker ikke å kommentere overgangen utover dette.

– Syns du ikke nesten 30.000 UiO-studenter som kan stemme i studentvalget fortjener en forklaring på hvorfor listetoppen til A-lista hopper over til en annen liste midt i valget?

– Jeg mener dette er en personlig sak, så nei.

– Syns du det er reelt overfor A-lista-velgere at de nå stemmer på en kandidat som ikke stiller seg bak den listas politikk?

– Jeg stiller meg bak alle listene og deres engasjement, svarer Sandtrøen.

Trekker tilbake første forklaring

Universitas ble først kjent med listebyttet gjennom en e-post sendt til Universitas' debattredaksjon i forbindelse med et leserbrev. På spørsmål om hvorfor hun hadde byttet liste svarte Sandtrøen følgende:

«Venstrealliansen var veldig ivrige på at jeg skulle komme til dem, så til slutt ga jeg etter.»

I ettertid sier Sandtrøen at dette ikke stemmer.

– Det stemmer ikke at Venstrealliansen har drevet aktiv rekrut-

tering. De har tatt meg imot da jeg ønsket overgangen, sier hun.

7. kandidat for Venstrealliansen Øystein Wenersgaard er tydelig på at Venstrealliansen verken har prøvd å rekruttere Sandtrøen eller kandidater fra andre lister under valgkampen.

– Vi har fremmet kandidatene vi har på vår liste, og ikke aktivt rekruttert inn noen kandidater under valget på den måten, sier han.

Det er Wenersgaard som har vært mest i kontakt med Sandtrøen om overgangen, men han understreker at dette er etter hun tok initiativ til å bytte selv.

– Jeg ble spurt av henne om hun kunne melde overgang, fordi hun har endret syn på saker i studentpolitikken. Da har vi sagt at vi tar henne imot med åpne armer.

Venstrealliansens listeleder Elisabeth Hoksmo Olsen skriver i en tekstmelding til Universitas at hun stiller seg bak Wenersgaards uttalelser.

Jeg ville ikke byttet om det kun var et verv det sto om

Kristine Sandtrøen, studentpolitiker

Avviser AU-spekulasjoner

Flere kilder i studentpolitikken, som Universitas har vært i kontakt med, mener grunnen til at Sandtrøen ville bytte liste er fordi hun ikke fikk A-listas nominasjon til Studentparlamentets arbeidsutvalg (AU).

Arbeidsutvalget består av fire personer som jobber fulltid i Studentparlamentet ved UiO. Hvem som blir arbeidsutvalgsmedlemmer, forhandles om innad i Studentparlamentet. A-lista har nominert én person som de vil stille seg bak. I år ble det Ada Lassen-Urdahl. Det har blitt antydnet overfor Universitas at Sandtrøen ville ha en bedre sjanse til å komme inn i arbeidsutvalget dersom hun byttet liste.

Sandtrøen avviser kontant overfor Universitas at dette er årsaken til at hun har byttet liste.

– Jeg ville ikke byttet om det kun var et verv det sto om. Det dreier seg om andre omstendigheter i A-lista, sier Sandtrøen.

Listeleder Langø sier hun ikke skjønner hvilke interne omstendigheter Sandtrøen viser til, utover AU-nominasjonen.

– Det har vært en formell valgprosess i styret vårt, hvor vi skulle velge AU-kandidat, som ikke gikk til fordel for Kristine. Det valget gikk selvsagt ikke på personlige forhold, men det ble ikke Kristine. Vi har forstått i etterkant at alt har gått bra med det, og at vi skulle fortsette samarbeidet og valgkampen. Så fikk vi jo meldingen om overgangen.

– Sandtrøen avviser at listebyttet handler om AU-nominasjonen, men om andre interne omstendigheter i A-lista. Kan det være noen andre interne omstendigheter hun

Listehopp: Kristine Sandtrøen sier interne omstendigheter i A-lista har ført til at hun har byttet studentpolitisk liste.

viser til?

– Jeg vet ikke hva det skulle vært. Jeg har ikke snakket med henne om noe annet.

Oppfordrer ikke til stryking

Samtlige av A-listas kandidater som Universitas er i kontakt med uttrykker at det er synd at Sandtrøen hopper over til Venstrealliansen.

– Det er for min del veldig trist å høre og jeg hadde ikke sett det komme, sier tidligere listeleder og nå 4. kandidat på A-lista Are Frode Kvanum til Universitas.

– Kristine er en viktig studentpolitiker som det definitivt er trist å miste. Vi har samarbeidet godt, sier han.

Sandtrøen er fortsatt toppkandidaten til A-lista. Det vil si at studenter som stemmer på A-lista nå gir en stemme til en kandidat som ikke lenger identifiserer seg med den lista, først og fremst.

– Jeg ønsker å si at A-lista stiller med mange sterke kandidater,

også utenom førstekandidaten. En stemme på A-lista er en stemme på vår politikk, hevder Kvanum.

Victoria Langø skjønner at det kan være kinkig.

– UiO-studenter som vil stemme på A-lista, gir jo nå en stemme til en kandidat som tilhører en annen liste. Hva bør de gjøre?

– Det er veldig vanskelig å svare på. Vi kommer ikke til å si til folk at de skal stryke kandidater, for det er dårlig kultur.

– Er ikke det litt «tit for tat»?

– Jeg hadde ikke hatt god samvittighet om jeg gikk rundt og sa det til folk. Den gjengse student på UiO vet ikke om studentvalget, og derfor kan de heller ikke bli først møtt med et inntrykk om at vi ber folk stryke kandidater. Vi håper å få en bedre valgdeltakelse og da er det dårlig av en liste å si til potensielle nye velgere at de skal stryke personer. Det kommer vi ikke til å gjøre, svarer hun.

Studentvalget på UiO 2022

+ Valget åpnet 28. april og avsluttes 5. mai 14:00.

+ På valg er studentpolitiske lister. Alle som vil stille til valg til Studentparlamentet må stille gjennom en av listene.

+ Listene kan for enkelthetens skyld sammenlignes med partier.

+ Man stemmer digitalt på <https://evalg.uio.no/>

+ Informasjon om de ulike listene, kandidatene og deres politikk, samt en valgomat, finnes på Studentparlamentets nettside.

FJERNER EGENANDEL FOR STUDENTER

Psykisk helsetjenester blir gratis

Endelig enige: Styreleder i SiO Stine Johannessen og leder i Velferdstinget Maika Marie Godal Dam har blitt enige om at SiOs psykisk helsetjenester skal bli gratis for studenter.

Nå kan du spare toppen 300 kroner i semesteret, om du benytter deg av SiO-psykolog. Hvordan SiO skal dekke inntektstapet er fortsatt usikkert.

Psykisk helse

tekst Sarvani Mahalingam og Live Tronstad

foto Sara Aarøen Lien

SiOs hovedstyre besluttet 27. april at studenter fra og med høsten 2022 ikke trenger å betale egenandel for psykiske helsetjenester. Per i dag er egenandelen på 100 kroner, og maksimalt 300 kroner i året, men fra høsten av blir det helt gratis.

Styreleder i SiO Stine Johannessen sier dette er en gladnyhet for studentene:

– Vi er veldig glade for å kunne fjerne egenandelen og gjøre tilbudet vårt mer tilgjengelig. Det er ett av de viktigste tilbudene vi har, spesielt i den perioden vi har hatt med mye isolasjon og ensomhet, forteller Johannessen.

Klinsj mellom VT og SiO

Innføringen av egenandel var en prøveordning som ble vedtatt av Velferdstinget i 2019. Velferdstinget består av studenttillitsvalgte fra alle læresteder tilknyttet SiO.

Men i februar i år ble det full klinsj mellom Velferdstinget og SiOs hovedstyre, da sistnevnte gikk inn for å videreføre egenandelen, mot Velferdstingets vilje.

SiOs hovedstyre, som består av et flertall studenter, velges av nettopp Velferdstinget. Leder i Velferdstinget Maika Marie Godal

Dam var derfor i fyr og flamme da hovedstyret gikk mot Velferdstingets linje i saken.

– Jeg er redd SiO skyter seg selv i foten når de går mot studentenes vedtak. På lengre sikt kan det være med på å undergrave tilliten til tillitsvalgte har til hovedstyret, når de viser at det er andre stemmer som er viktigere enn studentstemmen, sa hun den gang.

Til det svarte SiO-styreleder Johannessen at det føles «unaturlig for oss å måtte redusere tilbudet nå», og mente at flere ville stå i kø og kapasiteten dårligere, dersom hovedstyret fjernet egenandelen.

I dag er derimot både SiO og Velferdstinget enige om at prøveordningen med egenandel skal avvikles.

«Vi vet at egenandelen for noen studenter har vært en barriere for å oppsøke hjelp. Vi vet også at mange studenter trenger psykisk helsehjelp, og da er det viktig å fjerne alle de barrierene som kan stå i veien», skriver Godal Dam i en e-post til Universitas.

Videre skriver Godal at ulempen med å fjerne egenandelen er at det kan føre til et lite inntektstap, men at det er verdt det for å prioritere studentenes psykiske helse.

Skulle blitt evaluert tidligere

Johannessen forteller at ordningen egentlig skulle vært evaluert underveis etter at den ble iverk-

satt, men at koronapandemien har vært en hinder for dette. Da det i fjor høst ble tatt en runde med evaluering av ordningen, viste det seg at man ikke lenger ønsket denne ordningen:

– Velferdstinget besluttet i fjor høst at de ønsket å avvikle egenandelen. På det tidspunktet ville det bety et kutt på 700.000 kroner og at kapasiteten ville blitt redusert. Dette var ikke noe hovedstyret ønsket, så det har vært en prosess for å finne alternativ finansiering, forteller Johannessen.

Man kan ikke helt si hva konsekvensene av det vil være

Stine Johannessen, SiO-styreleder

– Vil det si at man vil kutte ned på andre tilbud?

– Det er vanskelig å si allerede nå. Hvis man skal bruke penger til en ting, betyr det jo at det blir kutt på andre steder. Man kan ikke helt si hva konsekvensene av det vil være. Men vi vil sammen med Velferdstinget se på budsjett og prioriteringen av semesteravgiften og finne løsninger, sier Johannessen.

Nå får SiO, ifølge Johannessen, økt tilskudd fra Helse Sør-Øst, som gjør at de får dekket utgiftene til høsten. Hvordan året etter og fremover i tid blir er fortsatt i planleggingsfasen.

– Vi skal fra neste år og frem-

over i tid se på alle de tjenesteområdene som dekkes av semesteravgiften, og gjøre justeringer for å dekke inn bortfallet av egenandelen til høsten. Så det blir dekket inn på andre måter.

Har ombestemt seg

Karl Henrik Storhaug Reinås er 5. kandidat for den studentpolitiske lista A-lista ved UiO, og i et leserbrev på universitas.no 2. mai (og side 21 i denne avisen) tok han til orde for å beholde egenandelen på psykiske helsetjenester hos SiO.

Men etter A-lista ble kjent med vedtaket til hovedstyret, har de snudd i saken.

– Det har kommet ut nå at SiO har gått inn for å fjerne egenandelen uansett, så da ser vi det lite hensiktsmessig å ta omkamp på det, sier han.

5. mai avsluttes det ukelange studentvalget ved UiO, hvor A-lista stiller til valg.

– Kan det være forvirrende for UiO-studenter som skal stemme i valget, at dere for noen dager var for egenandel, men nå er mot?

– Det kan du godt si. Men det hadde ikke kommet ut at SiO hadde gått inn for å fjerne egenandelen før nå nylig. A-lista er realistiske og tar utgangspunkt i realitetene og tar ikke ideologiske omkamper.

– Så man kan egentlig regne med at deres politikk er det som er realiteten, og at dere forsvarer den?

– For oss handler det ikke bare om ideologi, men også empiriske spørsmål. Dette har vi ikke forskning på ennå, så vi vet ikke hvordan det vil bli.

A-lista mener det er best å avvinkle, se på resultatene av avviklingen av egenandelen, og ettergå om terskelen for å søke hjelp blir lavere. Uten fakta på bordet er det uhensiktsmessig å gå til valg for å beholde egenandelen, ifølge dem.

– A-lista ser realistisk på ting, og vi rir ikke kjepphester. Realiteten er at det nå er endret.

– Hvorfor sto dere så hardt på egenandelen, dersom det ikke fantes forskning på det, da?

– Fordi det er et sannsynlig scenario, det sier seg selv. En egenandel bidrar til mer penger for SiO. Det vil bli mindre penger når det ikke er egenandel, det kommer man ikke utenom. Spørsmålet da er om man finner penger andre steder.

universitas@universitas.no

Egenandelen

+ 27. april besluttet SiOs hovedstyre at egenandel på psykisk helsetjeneste hos SiO fjernes fra og med høsten.

+ Per i dag ligger egenandelen på 100 kroner for time hos psykolog eller rådgiver hos SiO.

+ Maksimal egenbetaling per semester er 300 kroner.

+ Behovssamtale eller inntakssamtale har ingen egenandel per i dag.

SØKERTALLENE TIL HØYERE UTDANNING I 2022 ER KLARE:

— Læreryrket har mistet glans

Tom tavle: Undervisningsopplegget lager ikke seg selv. For Lise Benus ble møtet med lærerpraksisen en realitetsorientering.

Pedagogstudentene roper varsko om søkertallene til lærerutdanningene. Samtidig ser 2022 en økning i antall førstevalgssøkere.

Søkertall

tekst Vilhelm Ofstad Bjørgul
foto Sindre Deschington

Sent i april kom søkertallene for opptak til høyere utdanning ved universiteter og høyskoler i Norge. Flere av lærerutdanningene ser prosentvis nedgang, og barnehagelærerutdanningen stuper med hele 25,6 prosent. Pedagogstudentenes leder Elise Håkull Klungtveit roper varsko.

Gjennom morsmelken

Tallene er ikke veldig overraskende for Lise Benus (23). Hun studerer selv til å bli lærer, et yrke som tilsynelatende går i familien.

– Min mor en lærer, hennes

søstre og deres mor igjen er lærere og hennes far er rektor. Jeg har fått det gjennom morsmelken. Jeg var assistent for moren min da jeg var 12 år på barneskolen.

Hun studerer grunnskolelærer 5.-10. trinn på Oslomet. Selv om hun kommer fra en lærerfamilie, var grunnskolelærerutdanningen andrealget da hun søkte seg til høyere utdanning. Det er hun ikke alene om.

– Det er veldig mange som går kanskje et halvt år maks fordi de ikke vil lengre. Lærerstudiet var bare noe midlertidig. De skal hel-

ler gå på det studiet de egentlig skulle på.

Studieretningen til Benus ser en nedgang på 3,7 prosent i antall førstevalgssøkere. Hun har flere teorier om hvorfor.

– Jeg ser for meg at det er de samme grunnene som alltid. At lærere er overarbeidet og får ganske lav lønn i forhold til det arbeidet de putter inn.

Studentundersøkelsen Studiebarometeret måler blant annet overordnet tilfredshet på de ulike studieprogrammene i Norge. Undersøkelsen legger frem ulike på-

Du mister litt motivasjonen rett og slett når du ikke lærer noe særlig av å gå på studiet

Lise Benus (23), grunnskolelærerstudent

ansbildet

I lektorutdanningene er det så mange som syv av ti som faller fra i løpet av studiene

Elise Håkull Klungtveit, leder i Pedagogstudentene

mer på skolen klokken åtte om morgenen med ferdig oppstilt presentasjon og timeopplegg og stikker klokken fire, og det er det. Man sitter gjerne en eller to timer før timen og jobber med det, og så drar man hjem og jobber videre. Så får man masse e-poster fra foreldre som er sinte fordi barnet deres ikke klarer timeopplegget. Så må man leke litt familiepsykolog og ta vare på alle elevene som faller utenfor.

Hun legger til: – Det er veldig mye å gjøre. Det er det man kaller praksissjokket!

Videre forteller hun at lønnen ikke er incentiv nok til å bli lærer, og at yrket har mistet en del av statusen sin:

– Læreryrket har mistet glansbildet det hadde for 50–70 år siden da det å være lærer var like stort som å være lege. Så jeg tror det er en kombinasjon av å måtte jobbe mye for en ikke så god lønn og ikke noe særlig sosial status i yrkestittelen.

Dramatiske søkertall?

Søkertallene til høyere utdanning viser at antallet søkere med lærerutdanninger som førstevalg har ligget på mellom 8 og 10 prosent de siste ni årene. I samme tidsrom har det konsekvent vært flere søkere enn planlagte studieplasser.

Det har fått lederen i interesseorganisasjonen Pedagogstudentene Elise Håkull Klungtveit til å reagere. Hun beskriver søkertallene som «dramatiske».

– Hva er det som er spesielt dramatisk med årets tall?

– Det som er dramatisk med årets tall er at det er nedgang for tredje år på rad. Det var et toppår i 2017/18. Siden det så har man hatt nedgang, og så går det ned i år igjen. På bakgrunn av det så blir vi bekymra for søkningen til lærerutdanningen, sier Klungtveit.

Fleire av lærerutdanningene ser en nedgang i antall søkere. Samtidig er det ifølge Samordna opptak en økning i antall førstevalgssøkere til lærerutdanningene satt opp mot antall søkere totalt.

– Bør ikke målet være at flere har lærerutdanningen som førstevalg heller enn høye søkertall for søkertallenes skyld?

– Målet er absolutt at flest mulig skal ha lærerutdanningene som førstevalg og at det skal være mange søkere. Det er jo en indikasjon på at det mange i samfunnet vårt som har lyst til å bli lærere. Når søkertallene ser ut sånn som de gjør, tenker vi at indikasjonen ikke er det, sier hun og fortsetter:

– Derfor roper vi litt varsko. Så er det veldig positivt at det er flere søkere til grunnskolelærer 1–7. Der har det vært skikkelig kritisk i mange år, sier Klungtveit.

Klungtveit poengterer at de kjenner til frafallsproblemet som lærerstudent Benus skisserte:

– For eksempel i lektorutdanningene er det så mange som syv

av ti som faller fra i løpet av studiene. Det kan både handle om hva som er ens førstevalg og ikke, og det kan handle om kvaliteten i utdanningen og hvordan man opplever at man blir fulgt opp.

Barnehagen mindre populær

Barnehagelærerutdanningen ser den største prosentvise nedgangen fra 2021 til 2022. Antall førstevalgssøkere synker med 25,6 prosent. Her er det også planlagt 4,7 prosent færre studieplasser. 2022 ser 3061 førstevalgssøkere på de planlagte 2730 studieplassene. Gapet mellom antall søkere og studieplasser er i ferd med å tettes. Klungtveit ser med frykt på tallene.

– Det er jo bra at det er vanskelig å komme inn på alle lærerutdanningene som jeg sa. Det er positivt. Men at det er en nedgang på 25 prosent på barnehagelærerutdanningen det er skikkelig skummelt. Det er helt avgjørende å ha kvalifiserte lærere i barnehagen. Når pilene peker nedover så drastisk, er ikke det bra i det hele tatt.

universitas@universitas.no

Søkertall til høyere utdanning 2022

- + Antall førstevalgssøkere til lærerutdanningene totalt er på 11 005 i 2022 mot 12 421 førstevalgssøkere i fjor.
- + Til tross for nedgangen er det en marginal økning i antall førstevalgssøkere til lærerutdanningene satt opp mot antall søkere totalt: fra 8.1 prosent til 8.2 prosent
- + Planlagte studieplasser for lærerutdanningene er i år 8037 mot 8122 i fjor.
- + Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn ser en økning i søkertall på 6,5 prosent.
- + Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn ser en nedgang på 3,7 prosent.
- + Lektorutdanningene ser en nedgang på 7,2 prosent.
- + Barnehagelærerutdanningen ser en nedgang på 25,6 prosent.
- + Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) gjøres ikke gjennom Samordna opptak, men lokalt ved lærestedene.

Kilde: Samordna opptak

Skuer mot Løvebakken: Leder for Pedagogstudentene Elise Håkull Klungtveit roper varsko om søkertall til lærerutdanningene. Hun mener det er Støre-regjeringens jobb å rydde opp.

En nedgang på 25 prosent på barnehagelærerutdanningen, det er skikkelig skummelt

Elise Håkull Klungtveit, leder i Pedagogstudentene

stander. Studenter svarer med en skala fra 1 til 5, der 1 er «ikke enig» og 5 er «helt enig». På spørsmål om de er tilfreds med studieprogrammet sitt lander gjennomsnittet av alle grunnskolelærerutdanninger på 3,6.

Lærerutdanningen 5.-10. trinn på Oslomet lander på 4,5. Likevel peker Pedagogstudentene på at Studiebarometeret viser at gjennomsnittet av lærerutdanningene ikke svarer til forventningene. Benus sier seg enig.

– Ja, jeg kjenner meg veldig igjen i det. Da jeg kom på lærerstudiet forventet jeg å lære å være en

lærer. Og det har jeg jo lært – litt.

Benus beskriver en hverdag med mange forelesninger og mye lesing. Likevel savner hun konkrete verktøy til undervisningssituasjonene hun blir plassert i.

– All den kunnskapen jeg har lært, sånn omtrent, hadde jeg fra før. Du mister litt motivasjonen rett og slett når du ikke lærer noe særlig av å gå på studiet.

Praksissjokket

Benus forteller om det som blant lærerstudentene er kjent som «praksissjokket».

– Det er ikke sånn at man kom-

Fornøyd: Iman Saeed Ahmed (22) representerer Fagutvalget for Midtøsten-studier, og sier studentene jubler for ny løsning.

Språkstudenter får fast konteeksamen

Språkstudenter har måttet vente ett år for å fortsette språkstudiene dersom de stryker på eksamen. Det har instituttet nå endret på.

Språkstudier

tekst Frøydis Vangsøy
foto Sara Aarøen Lien

I fjor høst skrev Universitas om Agyad Alhamwi (33) som strøk på arabisk-eksamen fordi han skrev arabisk der han enten skulle skrive norsk eller engelsk. Som følge av dette måtte han vente et år med å fortsette språkstudiene, fordi eksamen bare blir avholdt én gang i året.

Nå har instituttet valgt å endre på praksisen. Studenter skal få en sjanse til, gjennom en fast kontinuasjonseksamen (ofte kalt konteeksamen), hvis de stryker på en språkeksamen i arabisk, persisk eller tyrkisk, men også kinesisk og japansk. Det bekrefter Rune Svarverud, instituttleder ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk (IKOS). Han er fornøyd med løsningen, og tror det kan bidra til at studentene får ta eksamen ut

ifra sitt fulle potensiale

– Det hender jo at studentene har en dårlig dag. De er ikke nødvendigvis syke, men man kan ha en dårlig dag og gjøre det mye dårligere på eksamen enn det man egentlig hadde trodd.

Seier for studentene

Iman Saeed Ahmed (22) er representant for studentene i Fagutvalget for Midtøsten-studier. Hun er fornøyd med innføringen av den nye konteeksamenen, og understreker hvor lenge studentene har jobbet for dette:

– Dette har vart i flere år. Alle studentene som har kjempet for å få denne konteeksamenen, og endelig i år så blir det gjort!

Hun har nettopp fått vite at hun kan senke skuldrene litt. Iman studerer Midtøsten-studier med arabisk, og har eksamen om drøyt en uke.

– *Håper du at det trer i kraft før eksamen?*

– Ja, selvfølgelig, det vil vi alle. Hvis vi stryker på en eksamen nå, så må vi i så fall vente et år før vi kan ta det opp igjen.

På bedringens vei

Instituttleder Svarverud tror en konteeksamen kan bli nyttig for progresjonen, og bidra til mindre frafall.

Og studentene kan juble allerede. Svarverud og avdelingsleder Hanne Skramstad bekrefter nemlig at dette vil gjelde eksamenene allerede i vår. Tar du et språkemne på IKOS vil du altså få mulighet til å «konte» dette semesteret.

Forrige uke ble det sendt ut e-post til alle studentene. Den hadde instituttet jobbet lenge med.

– Ordlyden overfor studentene er kjempeviktig, så derfor har vi jobbet litt med det sammen med eksamenskontoret, poengterer Skramstad.

Logistikken for de som skal på utenlandsopphold har imidlertid vært det vanskeligste å få til å gå opp.

– Logistikken blir ganske komplisert, fordi de som skal på utenlandsopphold til høsten, må ha godkjent eksamenen på vårsemesteret før de kan planlegge utenlandsoppholdet. De må søke først, i håp om å bestå, sier Svarverud, og ser frem til en travelt eksamensperiode:

– Det er mye, men det skal gå opp.

Man kan ha en dårlig dag og gjøre det mye dårligere på eksamen enn det man egentlig hadde trodd

Rune Svarverud, instituttleder ved UIO

Ny løsning: Leder på institutt for kulturstudier og orientalske studier (IKOS) Rune Svarverud er fornøyd med ny løsning for eksamen på språk.

Dette har vart i flere år. Alle studentene som har kjempet for å få denne konteeksamenen, og endelig i år så blir det gjort!

Iman Saeed Ahmed (22), student

universitas@universitas.no

Den norske læreboka trues

En ny rapport viser at de universitetsansatte er urolige for oppstykkingen av pensum og den høye engelskandelen.

Pensum

tekst Carl A. B. Sørheim
foto Isabel Svendsen Berge

Forrige uke la Opinion fram undersøkelsen «Fastsetting av pensum i høyere utdanning». Den er en kvalitativ studie som tar utgangspunkt i intervjuer med ansatte i universitets- og høyskolesektoren. Lederen for prosjektet er Sunneva Kilsti, og ifølge henne er ikke poenget å tømme studentenes lommebøker.

– Det er nesten litt rørende. Vi har fått stor respons på at man ønsker å ikke ha for mange dyre bøker på pensum, sier Kilsti.

Ifølge rapporten er aktualitet og relevans blant de viktigste hensynene emneansvarlige tar.

– Veldig mange er også opptatt av det pedagogiske: at pensumet skal fungere og være forståelig for studentene. De emneansvarlige legger stor vekt på studentenes reaksjoner, og er veldig takknemlige for tilbakemeldinger på pensum, sier hun.

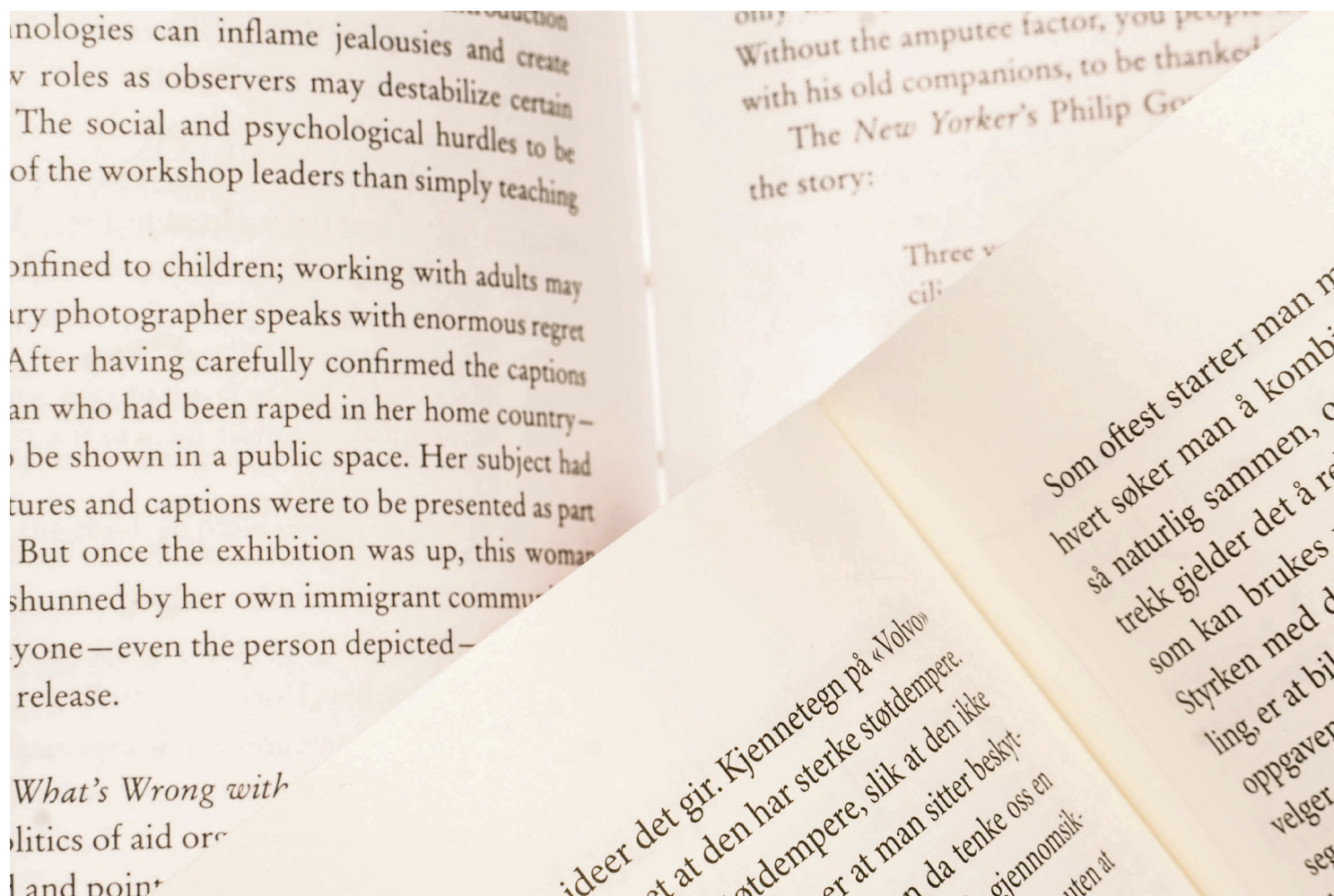
Skriver du på norsk, snakker du til et tomt rom

Sunneva Kilsti, prosjektleder i Opinion

Norsk taper for engelsk

Det er i all hovedsak emneansvarlige som fastsetter pensum, ifølge rapporten. Kilsti sier det skal mye til før noen blander seg eller overprøver deres beslutning.

– Der noen opplever til dels

Fragmentering: Pensum stykkes opp, og norsk taper for engelsk, ifølge en undersøkelse fra Kopinor.

tydelige føringer fra høyere hold, handler det om å bruke mer engelsk pensum, sier hun.

Hun sier dette handler om at institusjonene angivelig vil tilpasse seg internasjonaliseringen av akademia.

– Internasjonaliseringen har vært en villet politikk. Jeg vil hevde at nesten all norsk forskning i dag skrives på engelsk. Skriver du på norsk snakker du til et tomt rom, og vil du ha pensum som er relevant, bruker du gjerne engelske forskningsartikler.

Dette er til tross for at både studenter og ansatte foretrekker norsk på pensum. Hun trekker også fram det store tilsiget av internasjonale studenter.

– Hvis alternativet er å måtte ha to parallelle undervisningsrek-

ker på norsk og engelsk, blir det gjerne til at man velger å ha bare engelsk undervisning.

Ifølge Kilsti, fører dette i ytterste konsekvens til at norske forelesere holder all undervisning på engelsk, selv for studentgrupper som kun består av norskspråklige.

Jantelov på universitetene

I tillegg til språkproblemer peker enkelte i rapporten på at de oppfatter det som ubehagelig å sette sine egne bøker på pensum.

– Noen opplever en mistenkliggjøring fra kollegaer og studenter hvis de velger å skrive lærebøker, sier Kilsti.

Arne Vestbø, generalsekretær i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO), mener funnene er urovekkende. Han

sier rapporten viser at lønnsomheten og insentivene ikke er gode

nok for fagbokforfattere, og at å skrive bøker til bruk i undervisningen ikke er høyt nok ansett i akademia.

– Jeg overrasket over å se at det hersker en jantelov innenfor miljøet. Noen tror tydeligvis at fagforfatterne skriver bøker for egen økonomisk vinning. Det virker som det blir sett på som litt konservativt, og på siden av det en forsker egentlig skal drive med.

– Har mange en misforståelse av hvor lønnsomt det er å lage fag- og lærebøker?

– Det finnes jo et fåtall som får læreboken tatt opp på et veldig stort emne, og som kanskje blir stående lenge. De aller fleste gjør dette ut fra idealisme, og tjener svært lite. Det er bare å tenke på hvor mange små emner det finnes. Du skal selge mange bøker før det lønner seg.

– Går for mye av pengene til forhandlerne?

– Det at man har en fysisk bokhandel er svært viktig for salg, og vi samarbeider godt. Så vil det jo alltid være en diskusjon mellom partene om hvordan «bøkkrona» skal fordeles, sier Vestbø, og legger til:

– Selv om studenter oppfatter deler av pensum som dyrt, er ikke prisen per bok veldig høy, når man tenker på alt arbeidet som ligger bak.

Fysisk er tingen

Sunneva Kilsti mener rapporten viser at den fysiske, norske læreboka fortsatt har høy verdi, og er det som gir høyest læringsutbytte blant studentene.

– Det er en fordel å ha en bok

Fastsetting av pensum i høyere utdanning

- + En kvalitativ undersøkelse utført av Opinion.
- + Undersøkelsen er bestilt av Kopinor.
- + Deltakerne er ansatt ved utdanningsinstitusjoner rundt om i landet.
- + 34 dybdeintervjuer og to fokusgrupper.

med en «rød tråd», sier hun.

Samtidig mener hun utviklingen går i feil retning.

– Vi ser en økende grad av fragmentering av pensum.

Med fragmentering mener Kilsti at det blir stadig flere enkeltstående artikler, utdrag og kapitler fra bøker på pensumlistene.

– Er ikke nettopp det å hente informasjon fra mange forskjellige kilder en god øvelse for studentene?

– Vi ser at de fleste studentene ikke er på et nivå hvor de klarer å gjøre dette på en god måte. Det er viktigere med den grunnleggende kunnskapen en god lærebok kan gi, sier hun.

Kilsti minner om at bachelorstudentene ofte kommer rett fra videregående, og at de fleste bachelor- og masterstudenter heller ikke går videre med forskningskarrierer.

– Handler dette om at bransjen vil selge flere bøker?

– Selvsagt vil jo bransjen selge flere bøker, men de som er representert i denne undersøkelsen, akademikerne, er jo ikke opptatt av det. De er opptatt av hvordan studentene kan lære best mulig.

universitas@universitas.no

Bransjen: Fagbokbransjen var representert da undersøkelsen ble lagt frem forrige uke. Fra venstre: Liv Blom-Stokstad i Den Norske Forleggerforening, Sunneva Kilsti i Opinion, Arne Vestbø i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

Money-machine?: Studentpakken deles ut til studenter over hele landet flere ganger i året. I pandemiåret 2020 gikk bedriften med sitt største overskudd noensinne.

Studentpakken med kanonoverskudd u

Studentpakken har vært fast inventar på campus siden 1995, med rekordår i 2020. Gründer Gro Haarvik mener studentpakken er et gode for studentene, og avviser miljøkritikk.

Studentpakken

tekst Emma Bø

En gang i semesteret dukker den opp. Forundringsposen med rabatter, tamponger og Haribo. Studentpakken har nærmest blitt en fast institusjon i semesterets kretsløp.

Konseptet går ut på å dele ut rabatter og produktprøver til studentene. Samtidig som campus ble tømt for studenter i 2020, gikk bedriften bak Studentpakken, Inform Media, med hele 897.000 kroner i overskudd. Omsetningen var på rundt 5,9 millioner kroner samme året.

– Vi fikk et betydelig overskudd i 2020, fordi vi hadde mindre reiseutgifter og de ansatte var per-

mittert. Vi fikk ikke koronastøtte, slik mange andre gjorde, forteller gründer Gro Haarvik.

Hun er daglig leder for Bergensbaserte Inform Media, og jobber fulltid med Studentpakken sammen med fire ansatte.

Startet i Oslo

Haarvik startet Inform Media i 1995, etter at hun besøkte Universitetet i Oslo gjennom jobben i et reklamebyrå. Her så hun mange brosjyrer og rabatter liggende rundt på campus. Da fikk hun idéen om å samle tilbudene.

– Første året delte vi kun ut til studiestedene i Oslo og omegn. Vi hadde fått fem tonn sjokolade som skulle pakkes, og vi endte opp med å pakke sjokolade til klokken fire om natten. Da tenkte jeg «hva

er det jeg driver med», ler hun.

– Men slik er det å starte noe nytt, det er alltid ganske tøft i begynnelsen, legger hun til.

Firmaet har sakte vokst siden den gang, og gikk i overskudd i blant annet 2014, 2015 og 2018. Haarvik forteller at dette har gitt tilstrekkelig likviditet til å håndtere år med noe underskudd, slik firmaet hadde i 2019.

Investerte i app

Selv om landet stengte ned i 2020, delte bedriften ut studentpakken både på vårsemesteret og høstsemesteret.

– Vi var akkurat ferdig med utdelingen våren 2020, da landet stengte. På høsten og i 2021 delte vi ut litt færre studentpakker enn vanlig, og hadde tett kontakt med studiestedene og helsemyndighetene, forteller hun.

Overskuddet bedriften hentet fra koronaåret, investeres i bedre app og nettsider.

– Vi tar ikke ut overskudd i Studentpakken. Når vi hadde penger

til overs i 2020 bestemte vi oss for å bruke dem til utvikle en enda bedre app og nettsider for Studentpakken, forteller hun.

Studentpakken har over 20.000 følgere på Instagram og deler ut 125.000 studentpakker hvert år. I tillegg når Studentpakken mange studenter gjennom en mailingliste med nyhetsbrev og informasjon, opplyser Haarvik.

– Vi er blitt en kanal der vi kan gjøre veldig mange gode ting. Det viktigste for meg er å få formidlet ting som er viktig for studentene, til studentene. Vi lager nye nettsider og ny app, for å få plass til det.

Haarvik trekker frem Studentpakkens kampanje på å gi blod, og at studentene i Bergen fikk formidlet informasjon om psykologhjelp i Bergen under pandemien som eksempler der Studentpakken formidler viktig informasjon.

Tøff studietid

Engasjementet for studentene, henter Haarvik fra sin egen studietid. Hun flyttet fra Bergen til

Montpellier i Frankrike for å ta en markedsutdannelse, og opplevde det som tøft å være student i nytt land.

– Man er så ung som student, men tenker selv at man er voksen. Det er for eksempel mange studenter som ikke kan vaske klær, men ingen som tør å innrømme det. De store rammene i livet skiftes ofte ut, og det særlig tøft å være student på en nytt sted. Derfor er jeg opptatt av psykisk helse og at Studentpakken når ut med informasjon som gjør studentlivet litt lettere, forteller hun.

Haarvik sier hun har særlig medfølelse for studentene under pandemien.

– Studentene falt mellom to stoler under pandemien. Mange mistet deltidsjobben, samtidig som de måtte betale 7000 kroner for leie. Alle andre fikk økonomisk støtte dersom de mistet jobben, utenom studentene. Det er ganske alvorlig, sier hun.

– Du sier du er veldig engasjert i studentenes velferd, men Student-

ARKIVILLUSTRASJON: THOMAS FURE

Under pandemien

pakken er vel primært en kommersiell bedrift, ikke et velferdstilbud?

– Absolutt, Studentpakken er en kommersiell bedrift. Vi kunne ikke klart å drive Studentpakken uten inntekter, det er alt for mye jobb, ler hun.

– Plant et tre

Tidligere har Universitas skrevet at studentpakken har fått kritikk for å være lite miljøvennlig. Dette er Haarvik sterkt uenig i. Hun trekker frem at Studentpakken bruker resirkulerte plastposer, noe Haarvik sier hun ble anbefalt som det mest miljøvennlige alternativet, av statens forurensningstilsyn.

– Dersom vi skulle delt ut stoffposer, måtte vi brukt dem 7500 ganger for at klimabelastningen skulle blitt lik, forteller hun.

– Oppfordrer ikke rabattene dere deler ut til overforbruk? At studentene kjøper produkter de egentlig ikke trenger?

– Man tenker jo ofte «reklame: fysj og fy», sier Haarvik.

– Men, hvis du ser gjennom ra-

battheftet vårt, skjønner jeg ikke helt hva som skulle oppfordret til overforbruk. Jeg er opptatt av at heftet skal inneholde relevante tilbud for studentene. For eksempel har vi rabatt hos Adlibris og Brilleland, det er noe mange studenter vil være interessert i. Reklame er jo en superfin ting, fortsetter hun.

I 2019 fikk Studentpakken kritikk for bruken av papir i kupongheftet. Da sa Haarvik til Universitas at Studentpakken på sikt skulle kutte helt ut kupongheftet. Nå forteller Haarvik at Studentpakken har redusert heftet med 40 prosent siden 2019, men enda ikke er helt i mål. Samtidig trekker gründeren frem andre måter å ivareta miljøet.

– Min filosofi er at hvis man er opptatt av miljø, må man plante et tre. Trær er jo en CO₂-fanger. Dersom alle i Norge hadde plantet et tre, ville det blitt 5,3 millioner trær. Det gjør en forskjell, legger hun til.

universitas@universitas.no

AKTIVITETER

POKALEN
STUDENTKVELD
HVER TORSDAG
KOMIKVIZ - DJ - GOD STEMNING

Reserver bord:
pokalensparkveien.no
PARKVEIEN 25 **10:20**

Grupperabatt!

Vi har gode tilbud til grupper som hopper utenfor ordinær åpningstid. Kontakt oss for mer informasjon!

AVIS

Da Dagsavisen

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT

DJ BOOKING NORGE 05

DJ Booking Norge AS Slesveien 28A
0571 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

TEATER

DET NORSKE TEATRET

Teaterbillett til kinopris?

Melder du deg inn i Yngda får du billetter til 160 kroner og andre spesialtilbud.

INTO THE WOODS

PREMIERE 2. APRIL

DET NORSKE TEATRET NO YNGDA

Tilbudsguiden

TRENING

LIVE TRENING HJEMME

Bruk kampanjekode
GRATIS2

ved registrering på Støl.no

STØL Student
299 pr. mnd

Få tilgang til et bredt og variert tilbud innen HIIT, styrke, yoga, kondisjon, mobilitet og pilates ++
Les mer på Støl.no

STØL

HUDDPLEIE

nytt
hud- og fotpleie

Vakker hud til våren!
30% studentrabatt på første hudpleie/fruktsyre mellom 09:00-13:00

Profesjonell terapeut med lang erfaring.

Nytt hud og fotpleie - Frogner
www.nythudpleie.no
Mail: post@nythudpleie.no

Bli ny, fresh og vakker på Nytt hudpleie på Frogner
nythudpleie.no

KULTUR

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE

10 ÅR I EGET HUS

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i Baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

KINO

STUDENTKINO

Billettpris på tirsdager på Vika kino: 100,-
Koselige priser i baren!

NKino.no

LEGE

Helsehjelp når det passer deg

Digital Lege- og psykologtime, hjemmetest for klamydia, klinikk på Bislet Bad, Vika og Smestad.

Les mer på kry.no **kry**

MUSEUM

KJENN DIN BY

Byvandring i april, mai og juni

om; bymuseet
oslomuseum.no

PSYKOLOG

Vi er her for deg når du trenger det

Samtalerapeut uten henvisning sentralt i Oslo, hjelpechat, jusschat, lokallag og kostholdsveiledning.

Les mer på www.mhu.no

MENTAL HELSE UNGDOM @mentalhelseungdom

SPA OG MASSASJE

BARE FLYT

Majorstuen:
Holmboes gate 1, 0357 Oslo

Sagene:
Stockfletts gate 51, 0461 Oslo

www.bareflyt.no
21 38 94 89

Fast studenttilbud på floating mandag-torsdag 12-16.30

Studenttilbud på Bare Flyt Yoga 500kr i mnd med 6 mnd bindingstid.

TILBUDSGUIDEN

FOR
STUDENTER
I OSLO

YOGA

GLØD YOGA

Glød Yoga
Nydalsveien 15,
0484 Oslo
www.glodyoga.no

Ta en pause fra hverdagen med yoga. Få tilgang til 25+ ukentlige yogaklasser for studentpris 650kr/mnd.

Vi har yogatimer morgen, dagtid, kveldstid og helg. Passer for nybegynnere og de som har praktisert yoga før.

Kjøp medlemskap og book timer online på glodyoga.no

KLIMA

klimarektor: Ine Schwebs
inejulia@gmail.com 473 31 435

KLIMAKLAGERNE GJØR SEG KLARE TIL OMKAMP MOT STATEN:

– Skal stå i det til sakens slutt

Norge ber Den europeiske menneskerettsdomstol forkaste klimaklage. Studentene bak klagen nekter å gi opp.

Klimaklagen

tekst Stine Gudmundsen Bergho
foto Isabel Svendsen Berge og Sara Aarøen Lien

– Hvis vi skulle hoppet sånn tju år fram i tid, så har vi forhåpentligvis kuttet utslippene masse og stanset nedbyggingen av natur. Og da tror jeg at du vil se at det ikke er én ting som snudde kursen, men mange ting, sier Gaute Eiterjord (26).

Universitas er hjemme hos 26-åringen på Oppsal i Oslo. Han studerer for tiden økologi og naturforvaltning ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU).

– Jeg tror klimaklagen kan være en slik ting, fortsetter han.

Den tidligere lederen i Natur og Ungdom (NU) er en av de seks aktivistene bak den såkalte klimaklagen. Klagen er en videreføring av klimasøksmålet, som tapte i Høyesterett i 2020. Sammen med NU og Greenpeace mener aktivistene at den norske stat bryter med den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK), ved å åpne for oljeleting i Barentshavet (se faktaboks).

En dom i saken kan få stor betydning for det norske og europeiske rettssystemets tolkning av menneskerettigheter i framtiden. Det kan også påvirke norsk oljepolitikk.

– Det var ikke noen tvil for min del om at hvis det finnes enda en mulighet for å prøve å begrense norsk oljeproduksjon, så må jeg være med på å gjøre det mulig for miljøorganisasjoner å benytte den, sier Eiterjord.

Klimaklagerne mener oljeleting så langt nord truer deres rett til å leve. Da må også domstolen sørge for at rettighetene blir ivarettatt, mener Eiterjord.

Ber EMD avvise klagen

Det var i januar at Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) ba Norge om å svare på en rekke spørsmål knyttet til klimaklagen. Svaret kom onsdag kveld forrige uke, to uker forsinket.

Staten argumenterer for at klimaklagen er «dårlig begrunnet og må erklæres uakseptabel».

De mener blant annet at verken organisasjonene eller individene er ofre i saken. De peker også på

at oljelisensen klimaklagen handler om, er tilbakelevert. Staten ber EMD avvise klimaklagen (se faktaboks).

Miljøorganisasjonene reagerer kraftig på svaret.

– Bare uker etter at FNs generalsekretær António Guterres sa at all investering i ny olje, kull og gass er moralsk og økonomisk galenskap, insisterer norske myndigheter overfor Menneskerettsdomstolen på å fortsette å lete etter ny olje i Arktis. FN har rett i at dette er total galenskap, sier NU-leder Gina Gylver i en pressemelding.

Hun sikter til en mye omdiskutert tweet der generalsekretæren skriver at det er stater som produserer fossilt brensel, og ikke klimaaktivister, som burde omtales som «farlige radikale».

Regjeringen mener at Norge bør være en «forutsigbar, demokratisk leverandør av energi» i en tid hvor Europa prøver å gjøre seg uavhengige av russisk olje og gass som følge av krigen mot Ukraina.

– At regjeringen bruker krigen slik, viser bare tydeligere at de ikke tar klimaansvaret på alvor og at klagen hører hjemme i Strasbourg, sier Frode Pley, leder i Greenpeace Norge i pressemeldingen.

Misforståtte menneskeretter

– Staten har åpenbart ikke tatt selvkritikk etter de rundene vi har vært gjennom, sier Mia Chamberlain.

Den 23 år gamle psykologistudenten er også en av klimaklagerne. Aktivisten mener statens argumenter er grunnløse, og reagerer spesielt på argumentet i uttalelsen om at bestemmelsene om oljeutvinning i Arktis ikke direkte berører noen av saksøkerne.

– Påstanden om at klagerne ikke er ofre, er en misforståelse av menneskerettighetene og alvorlighetsgraden til klimakrisen, sier hun.

Cathrine Hambro, som er advokat i klimaklagen, er uenig i statens argumenter. Hun mener det er lite sannsynlig at EMD vil avvise klimaklagen. Hambro trekker fram EMD har tatt opp tre klimasøksmål så langt – et portugisisk og et sveitsisk i tillegg til det norske.

– Det viser at EMD ønsker å mene noe om hvilken betydning domstolen selv har for klimaspørsmålet, sier hun.

Siden saksøkerne leverte klagen har det likevel skjedd en vesentlig endring. De ti oljelisensene som utgjør grunnlaget for klagen, ble tidligere i år tilbakelevert. Staten viser derfor til at det derfor ikke vil bli noen utslipp fra det på-

Don't look up: Gaute Eiterjord spør om vi har sett filmen *Don't Look Up*. Filmen handler om forskere som ser en svær meteor være på vei mot jorda, men ingen tror på dem – og det hele ender med utslettelse av verden. – Jeg ble bare sur av å se på den, jeg, for det er så på kornet, sier 26-åringen.

Klimakrisa er noe av det farligste vi kan bli utsatt for, og de har sagt det lenge og det skjer så ufattelig lite, og jeg klarer egentlig ikke å tenke særlig mye på det uten å bli skikkelig nedtrykt

Klimaklagen

- + Seks unge klimaaktivister, Natur og Ungdom og Greenpeace klaget i juni inn klimasøksmålet til EMD.
- + Miljøvernerne mener at tildeling av oljelisenser i Barentshavet (23. konsesjonsrunde) bryter med den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som sier at mennesker har rett til liv og privatliv.
- + Disse står bak klimaklagen: Ingrid Skjoldvær (28), Gaute Eiterjord (26), Ella Marie Hætta Isaksen (23), Mia Chamberlain (23), Lasse Eriksen Bjørn (24), Gina Gylver (20), Natur og Ungdom og Greenpeace Norden.

Kilde: Greenpeace

klagede vedtaket.

- Er dette et svakt punkt for saksøkerne?
- EMD kan ta stilling til saken uavhengig det, sier advokaten.

Kan påvirke petroleumspolitikken

Flere menneskerettighetsorganisasjoner skal gi innspill til EMD om klimaklagen. Blant annet Norges institusjon for men-

neskerettigheter (NIM). Dette kan være positivt for klimaklagerne, mener Hambro.

I en fersk rapport konkluderte nemlig NIM med at det er i strid med Grunnloven at staten godkjenner flere oljefelt. Dette begrunner de blant annet med at fremtidige prosjekter må beregnes ut fra verdensmålet om 1,5-graders oppvarming. Dersom utredningen viser at utslippene ikke er i tråd med målet i Parisavtalen, mener NIM at prosjektet heller ikke kan godkjennes.

- Dette viser at dommen i klimasøksmålet vil påvirke norsk petroleumspolitik i en langt mer klimavennlig retning selv om miljøorganisasjonene tapte søksmålet, sier Hambro. Hun mener NIMs utredning kan legitimere at EMD innsnevrer det politiske handlingsrommet rundt petroleumssektoren.

I så fall må EMD avgi en dom. Dersom staten får det som de vil, kommer ikke klimaklagen så langt.

- Da er det ikke noe vi kan gjøre, annet enn å håpe det kan gå an å få en senere sak gjennom, sier Hambro.

Den videre prosessen for klimaklagen er at EMD gir saksøkerne en frist for å kommentere på de samme spørsmålene som norske myndigheter fikk, i tillegg til svaret de har gitt. Hambro tror fristen vil

bli satt slik at klagerne må kommentere før sommerferien.

Frustrert, forbanna og tålmodig

Eiterjord og Chamberlain har vært med på klimaklagen siden start, altså juni i fjor. Det er usikkert når domstolen vil fatte en beslutning. Vanligvis tar en behandling tre år. Men beslutningen kan komme før, da EMD har definert klimaklagen som en hastesak.

For aktivistene er likevel rettsprosessen treg.

- Klimakrisa er noe av det farligste vi kan bli utsatt for, og de har sagt det lenge og det skjer så ufattelig lite, og jeg klarer egentlig ikke å tenke særlig mye på det uten å bli skikkelig nedtrykt, sier Eiterjord.

Han mener miljøbevegelsen må bruke alle virkemidler.

- For min del handler det om å klare å være frustrert og forbanna og samtidig innse at noen prosesser tar tid, sier Eiterjord.

Chamberlain sier hun og de andre aktivistene må fortsette med andre taktikker dersom klimaklagen ikke fører fram. Hun er likevel tydelig:

- Vi som er med i dette her, skal stå i det til sakens slutt.

universitas@universitas.no

Dette svarer staten

- + Staten mener EMD må avvise saken fordi vilkårene for at EMD skal kunne behandle saken, ikke er oppfylt.
- + Verken organisasjonene eller individene er ofre fordi den nødvendige sammenhengen mellom de påklagede handlingene og de påståtte negative virkningene ikke er tilstede, ifølge svaret. Staten ser heller ikke hvordan saksøkerne har blitt direkte berørt.
- + De individuelle søkerne var ikke en del av søksmålet i Norge. Ifølge staten kan deres uttalelser derfor ikke brukes som faktagrunnlag.
- + Den generelle klagen mot norsk olje- og klimapolitikk ligger utenfor rammene for det EMD skal ta stilling til i denne saken, mener staten.
- + Staten kaller klagen åpenbart grunnløs og ber om at den må erklæres uakseptabel i henhold til artikkel 35.
- + Staten påpeker videre at lisensene som ble tildelt i den 23. konsesjonsrunde er blitt tilbakelevert. Det vil derfor ikke bli noen utslipp fra det påklagede vedtaket.
- + Dersom domstolen likevel skulle ta saken til behandling mener staten at ingen av klagerne menneskerettigheter er krenket ved vedtaket om tildeling av utvinningstillatelser i 23. runde.

Kilde: Regjeringen.no

Jeg er et offer på samme måte som utrolig mange unge i dag er et offer for en usikker fremtid, for psykisk tyngde i form av frykt og klimaangst. Og det skapt av en krise som vi har alle muligheter til å gjøre noe med

Mia Chamberlain (23), «klimaklager» og miljøaktivist

Handlingsterapi: Veien til miljøpolitikk var drevet av en «akutt framtid frykt» for Mia Chamberlain, som nå studerer psykologi. - Jeg klarte ikke å se på nyhetene, og orket ikke å høre voksne prate om klimaendringer. Det eneste som hjalp var å gjøre noe, sier hun.

KULTUR

kulturredaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

Den store utepils-guiden

Rundt midten av april svirra Oslo rundt i en lykkerus bestående av endeløs drikking, svetteringer og offentlig lensing av kroppsvæske. At vi nå er tilbake til sedvanlig småkaldt vårvær bør ikke hindre leseren fra å være forberedt til neste kollektive psykose. Her er et utvalg av byens noe bedre skjenkesteder med uteservering.

Uteliv

tekst Carl A. B. Sørheim
foto Charlotte Førde Skomsøy

Albertine spiseri

Hva: Lunt og avslappende

Hvor: St. Hanshaugen

Karakter: 7/10

Eremittens bodega

Som en motgift mot parkenes anarki ligger Albertine spiseri i en rolig og pent beplantet gågate like nedenfor krysset mellom Waldemar Thranes gate og Dalsbergstien.

Er førsteinntrykket en blanding av turistfelle på Cote d'Azur og trivelig bodega? Kanskje. «Ferriefølse» er det uansett. Halvliteren koster imidlertid 90 kroner, men her er du langt unna støy, svetteringer og pap-

pagutter som gulper opp reker på Lektør'n.

Vil du ha mer liv og røre, og betale seks kroner mer for pilsen, er det bare noen meter opp til Parksalongens «platting». Uteserveringa ligger langs trafikkerte Waldemar Thranes gate, men hyggelige bartendere og et trivelig klientell gjør opp for at 21-bussen dundrer forbi hvert andre minutt.

Fyrhuset Kuba

Hva: Samlebåndsglede

Hvor: Kubaparken/Vulkan

Karakter: 8/10

Mellom-mennesket

Et for åpenbart valg? Det er ikke uten grunn. Selv denne småkjølige vårdagen steker sola fra vest, og 0,4l Ringne-

sen til 72 kroner og ei mugge til 256 er blant testens billigste. Om noe en anelse tam. Til tross for flere pluss, er det noe som skurrer. «Det er litt

samlebånd her», sutrer en i følget, og bestiller seg en ny øl gjennom det strømlinjeforma QR-systemet.

Parken?

Hva: Gratis fyllefest med glattcelle-potensial.

Hvor: St. Hanshaugen, Kuba, Sofienberg m.m.

Karakter: 4/10

Anarkisten

Oppfører du deg noenlunde pent er det faktisk gratis å drikke i Oslos grønne lunger. Fordelene begynner og slutter der. Ingen egentlig dass, en helt egen sort av gnålete og irriterende folk (hvor er de hele vinteren?), den jævla Soundboxen, og – det største problemet – på et tidspunkt går du tom for drikke.

Et enda større problem er at du faktisk bryter loven ved å drikke alkohol på offentlig plass. Faren for bøter og å måtte helle ut innholdet du nipper til er derfor overhengende, selv om politiet som regel vil gjøre en vurdering på stedet.

Vil du imidlertid gjøre opplevelsen så behagelig som mulig – styr unna St. Hans-

haugen og Sofienbergparken. Iladalen, Torshovdalen, Tøyenparken, og Ola Narr er undervurderte og litt roligere parker. Fjellknausen øverst i Stensparken, kalt «Blåsten», er også et hyggelig, bortgjemt sted. Gastenparken og området rundt Akershus festning kan anbefales. Her er det også greie dass!

Under Brua og andre brune puber

Hva: Når Lorry er blitt for dyrt

Hvor: Beste østkant

Karakter: 8/10

Brobyggeren

«Er du politi?» blir vår fotograf spurt et halvt sekund etter at hun flekker opp kameraet. Gjengen på Under Brua er en mediesky forsamling.

Den brune puben under brua på

Vaterland kan skilte med befriende genuinitet, og en halvliter Heineken koster 69 kroner.

Er du først i området er det bare noen minutters gåtur til Bydelskroa eller Hagestua, Begge rett ved Tøyen

Torg, og billige. Blir du plutselig sulten, kan en tur til uteserveringa hos Szechuan Chengdu i Trondheimsveien anbefales. Her er både pils- og matprisene innafor.

Becco/Kafeteria August

Hva: Københavnsk stemning til ikke-københavnske priser

Hvor: Sentrum, Pilestredet/Universitetsgata

Karakter: 6/10

Tekno-økologen

Begrepene *mikromobilitet* og *multi-functional cultural hub* sitter løst i kjeften på gjestene til Becco og Kafeteria August. Her møtes kunst og kapital.

«Dette er et sykkelsted» kommer det fra følget. For trafiksikkerheten er det kanskje greit da, at du må ut med 90 kroner for en 0,4l på Becco. Kafeteria August tar derimot 78 kroner for halvliteren, men lykke til med å finne et ledig bord.

Til tross for noen harry LED-lys som minner om noe en nyrik hyttekommune kunne smelt opp i en rundkjøring, er det en trivelig uteservering. Sola skinner dog bare tidlig på ettermiddagen.

Bonus-guide:

Jo større jo bedre

Hvor: Salt, Vippa og Mastermind

Hva: Noen ganger er man mest opptatt av å vite med fullstendig sikkerhet at man får drikke øl i sola. Her kommer denne tress-isen inn som en reddende engel. Her velsigner sola oss lenge med sitt nærvær, uteserveringa er stor, og «viben» hyggelig. Men klientellet er godt og blanda – på godt og vondt.

Karakter: 7/10

Revy-entusiasten

Hvor: Chateau Neuf.

Hva: Du *må* faktisk ikke være en del av en revygruppe eller i studentmedia for å henge på Neufs glassveranda. Det er ikke den vakreste uteserveringa i verden, men studentpils til 63,- (husk å si at du er student i baren) og trivelig betjening og klientell trekker opp mye.

Karakter: 8/10

Alles Blå

Hvor: Blå

Hva: Kjært og kjent sted man ofte drar til, selv om ølet er dyrt (98,-) og plassene få. Utendørskonserten hver bidige søndag og «god stemning» trekker opp.

Karakter: 7/10

Slakteren

Hvor: Feber/Fyret/Bonanza

Hva: I andre etasje i de gamle bazarene på Youngstorget ligger tre sjarmerende og ofte glemte steder, midt i byen. Uteserveringa er veldig bra, og ofte er det en ledig plass eller to, selv på de fineste dagene. Du må imidlertid tåle at folk pisser overalt...?

Karakter: 6/10

Sannhetssøkeren

Hvor: Parkteatret

Hva: En av Oslos beste uteserveringer, og du har muligheten til å se kjendiser som Pål Steigan og Kari Jacqueson! Vanlige dyre priser og ofte fullt på fine dager.

Karakter: 6/10

Vår alles Sara

Hvor: Café Sara

Hva: Litt som med Blå er Sara et slags ufrivillig stamsted. Man ender liksom bare opp med å gå dit uten at man helt vet hvorfor. Og det er egentlig greit. Uteserveringa i bakgården er mer et slags kaldt rom man kan røyke i. Sola skinner derimot på bordene ute på gateplan. Matservering hele natta og vanlig høy ølpris.

Karakter: 6/10

Avslutningsvis: Din maritime venn

Hvor: Brygga

Hva: Har du giddet å lese hele denne guiden, tipper jeg du ikke henger på Aker Brygge og heller i deg østers fra morran til kveld. Men er du allikevel i området er det ingen dårlig idé å ta seg (på eget ansvar) noen øl på Tjuvholmen badeplass – både triveligere og mindre besøkt enn Sørenga.

En øytur kan også anbefales. På både Gressholmen og Hovedøya er det serveringssteder, men ta heller med deg rikelig med egen drikke. Ikke glem siste ferge kl 23! Taxibåt er dyrt og overnatting forbudt.

Karakter: 9/10

DEBATT

debattredaktør: **Maria Jostad**
jostadmaria@hotmail.com 953 04 998

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Menn, menn...

I K7 Bulletin kan vi lese saken «Menn presterer bedre enn kvinner på NHH». Tittelen fanget min interesse, jeg ble nysgjerrig på hvorfor menn gjør det bedre enn kvinner ved Norges Handelshøyskole, og begynte å lese saken. Jeg må lese et godt stykke før jeg blir noe klokere på dette, for saken handler egentlig om at «K7 Bulletin har fått innsyn i statistikk som gjenspeiler mangfoldet og karaktersnittet blant Norges Handelshøyskoles masterstudenter for perioden 2015–2021». Her gjennomgås både forskjeller i karakterer mellom internasjonale og norske studenter, mellom studen-

ter med bachelor fra NHH og med bachelor fra andre studiesteder og altså mellom kvinner og menn. Når det løftes opp i tittel at menn presterer bedre enn kvinner, så forventer jeg at forskjellen skal være relativt stor, men gjennomsnittskarakteren til menn er 4,1 og kvinner 4,0, ut fra en skala som går opp til 5. Ikke store forskjellen altså! Når i tillegg «Begge karaktersnittene tilsvarer B-snitt», var ikke disse tallene særlig sjokkerende. Er vi her vitne til en mannlig journalist som ble litt vel ivrig da han så at menn gjør det så vidt bedre enn kvinner på NHH...?

Der har eg det som fisken i vannet

Når jeg sier Bergen, hva tenker du da? Selv tenker jeg på regn, Fløyen, Ulriken og selvfølgelig fiskebryggen. Men selv om Knutsen og Ludvigsen synger «vått og kaldt, og breiflabb overalt», så har jeg ikke inntrykk av at folk studerer i Bergen for å dyrke sin interesse for fiske. Stoff forsøker i saken «Shit! Fiske, as» å gjøre noe med det. I en lengre reportasje utforsker journalistene Yngvar Gotaas Bonde og Jonas Vedeler Gudmundson, sammen med fotograf Terkel Eikemo mulighetene for å drive sportsfiske i Bergen. Selv

om de nok hadde mer suksess med å avkjøle ølen sin i fiskevannet, enn å faktisk fiske, så er saken underholdende og et friskt pust i en studentavis. For som journalistene så freidig påpeker: «Gi en student et stipend, og han er mett en halv måned. Lær en student å fiske, og han er mett en integrert master.» Hvem trenger økt studiestøtte hvis man kan fiske middagen sin selv? Personlig tror jeg heller at jeg kommer til å anlegge potetåker på min to kvadratmeter store balkong enn å prøve fiskelykken.

Ukas tvitringer:

Christian Sømme @norchris

Jeg ville bare si at PayPal virkelig var en god ide og de supertransportrøtene åsså og raketene er kule og alle bør bo på mars iallfall litt og her på Skøyen har vi sikkert høyere Tesla-tetthet enn på fabrikkene dine

Elon Musk ønskes i hvert fall velkommen blant Skøyen-twitterne.

Gambler @klovnbonzo

Vurderer å bygge en personlighet på å uttale Europris som «juopris»

Selvutvikling vol. 2

Oda @ostepop

Det går bra at jeg ikke tjener sånn supermye i jobben min, for jeg har ikke fritid eller overskudd nok til å bruke pengene uansett

Hør, student! Løsningen på å få budsjettet til å gå opp er bare å studere døgnnet rundt, så trenger du aldri å kjøpe ol eller middag.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Studentdemokrati fylt med farger!

Studentdemokrati

Maika Marie Godal Dam, leder i Velferdstinget i Oslo og Akershus

I forrige utgave av Universitas kunne en lese masse om studentparlamentsvalget ved UiO. Valget males i ulike farger: For noen er valget rødt, gult, grønt og blått med et stort meningsmangfold proppfullt av engasjerte studenter. For andre er valget grått, brunt og sort, og selve representasjonen av følelsen av avmakt, av at studentdemokrati er noe fjernt og irrelevant, og uten påvirkningsmulighet.

Etter å ha ledet Velferdstinget, det høyeste studentpolitiske organet i Oslo og omegn, i snart ett år, vil jeg slå et slag for at valg og studentdemokrati er fullt av farge. Jeg kan med sikkerhet si at mulighetene for å påvirke, de finnes. Det siste eksemplet på dette ligger i samme avis. Egenandelen på SiOs psykiske helsetjenester har i flere omganger blitt kritisert av studentene. Denne skal nå fjernes – takket være studentene som har kjempet for å bli hørt. I høst sikret vi også fem millioner kroner i Oslo-budsjettet til studentene og studenthuset som kommer i St. Olavs gate 23. Når studentrepresentantene i Velferdstinget mener noe sterkt nok, så får en rokket selv på et milliardkonsern som SiO.

Vi er ingenting uten studentenes støtte, og det starter derfor med oss alle

Studentdemokrati er kompliserte greier, ofte forvirrende for den jevne student. Men det er ikke tvil om at det sunneste for et studentdemokrati, er engasjerte studenter. Vi er ingenting uten studentenes støtte, og det starter derfor med oss alle. Jeg skriver dette for å oppfordre deg til å engasjere deg. Engasjer deg i valg, i fagutvalg, studentforening, i studentparlament og i velferdsting. Etter et år med opp- og nedturer, utfordringer og gjennomslag, så vil jeg som sittende leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus oppfordre nettopp deg som ønsker å gjøre en endring for studentene, om å stille til valg.

30. mai velger Velferdstinget nye tillitsvalgte. De velger hvem som skal være din stemme opp mot både SiO og politikerne i Oslo og Lillestrøm. Har du en liten stemme inni deg som vil se forandring, ja da håper jeg at du vil snuse på muligheten til å stille til valg!

Det er mange måter å engasjere seg på, og man må ikke stille til valg for å være med. 19. mai arrangerer Velferdstinget sofaprat med de som ønsker å bli din stemme det kommende året. Bli med og snakk med de håpefulle om hvordan de planlegger å gjøre Oslo til en bedre studentby!

Så bli med å hindre at studentdemokratiet blir enda en utgave av Fifty Shades of Gray – bli heller med å male det i regnbuens farger!

debatt@universitas.no

Ja til et grønt UiO!

Klima på campus

Jonas Fløde, 2. kandidat, Grønn liste ved UiO

Du har sikkert hørt det til det utrettelige fra miljøbevegelsen at nå må vi gå fra ord til handling. Andre ganger er problemet at vi ikke engang hører de gode ordene.

Først i februar i år ble det vedtatt en klima- og miljøstrategi på UiO etter betydelig press fra oss studentpolitikere. Planen er viktig, og den tar for seg hvordan universitetet skal tilpasse seg det grønne skiftet i alt fra eiendom til undervisning. Jeg skulle gjerne sprettet champagnen og erklære at jobben har gjort, men dessverre er det fortsatt mange skjær i sjøen.

For eksempel, føler du at du har en viss oversikt over hva UiO gjør på miljø- og klimaområdet? Ikke jeg heller, og det gjør det ikke lett å være med på klimadugnaden. UiO mangler fortsatt en oversikt over

Jeg skulle gjerne sprettet champagnen og erklære at jobben var gjort, men dessverre er det fortsatt mange skjær i sjøen

UiOs miljøarbeid på nettsidene sine, slik for eksempel UiB og NTNU har, og dette virker ganske representativt på hvor høyt dette universitetet har for vane å prioritere dette.

Eller vi kan ta for oss planen for utslippskutt, altså klimabudsjettene. Dette har vi nå fått gjennomslag for at vi nå skal ha, dog kun ett klimabudsjett fram til 2030. Problemet med dette er at man risikerer at viktige tiltak blir skjøvet ut i tid, helt til man i 2029 må erkjenne at man ikke når målet. Underlig at man ikke bare lager klimabudsjetter år for år, slik alle andre budsjetter er utformet?

Og når det gjelder flyreiser: ordet «fly» er ikke nevnt i utkastet til tiltaksplan for UiOs klima- og miljøstrategi, enda de ansattes flyreiser i et normalår gir like store utslipp som hele UiOs energiforbruk. Og dette er altså før studentene er regnet inn.

Universitetet i Oslo er ikke et miljøfyrtårn slik blant andre Universitetet i Bergen er, og de har heller ingen planer om å bli det. Derimot finnes det planer om å etablere et grønt kontor – hva et grønt kontor egentlig er, er det visst ingen som vet.

Grønn liste er det grønne alternativet i studentpolitikken. Vi har ikke vage ambisjoner, men haugvis av konkrete tiltak vi går til valg på for å få et miljøvennlig og koselig campus. Vi har tidligere fått gjennomslag for kildesortering på campus, klima- og miljøstrategi og miljøsjefer på UiO. Vi har tenkt å fortsette å få gjennomslag som det grønne alternativet i studentpolitikken, og om vi får din tillit før torsdag 5. mars kl 14, skal vi blant annet jobbe for at vi lar gresset gro, gjenbraker mer, får sykkel-parkeringer med tak, prioriterer funksjonelle studentboliger framfor pompøse bygg, og prioriterer mennesker og natur foran overdimensjonerte parkeringsplasser.

debatt@universitas.no

Vi må avkriminalisere, og derfra se på muligheten for legalisering!

Cannabis

Mikkel Sibe og Herman Berg,
Astud-Oslo (Arbeiderpartiets studentlag i Oslo)

På medlemsmøte den 7. april vedtok Astud-Oslo (Arbeiderpartiets studentlag i Oslo) politikk på at vi ønsker å se på muligheten for legalisering av cannabis. Vi ønsker også en generell avkriminalisering av narkotika, da vi ser dette som veien videre i den norske rusdebatten.

Men hvordan ser vi egentlig på legalisering? Vi mener at man gjennom legalisering både kan ta makten vekk fra de som selger i Oslos gater, samtidig som vi skaper skattepenger til staten gjennom monopol på salg av cannabis. Hvordan staten vil regulere dette, vil være opp til dem når vi kommer så langt som legalisering. Hardere stoffer blir også flyttet fra Oslos gater og inn i helsevesenet, slik at det ikke er selgere, men heller helsepersonell som distribuerer rene brukerdoser til brukere som av en eller annen grunn skulle trenge det. I Oslo var det 51 overdosedødsfall i 2021, noe vi mener at vi som nasjon ikke kan sitte og se på. Med legalisering, kan brukere få rene brukerdoser utstedt av helsevesenet til de som trenger det, istedenfor å gå til en dealer i Oslos gater.

Samtidig mener vi at Oslo trenger en avkriminalisering, og at Oslo kan være en by som går foran i fremtidens ruspolitikk. At de som har havnet i ulykken ikke blir straffet, men møtt med helsehjelp. Dette krever at vi flytter rusavhengighet fra et justisproblem til et helseproblem. Det skal fortsatt være straffbart å ha narkotika til videresalg eller oppbevare narkotika, men det skal ikke være straffbart å bruke. Ved å avkriminalisere, kan vi begynne å se på muligheten for å legalisere.

Rusavhengige har over lenger tid blitt møtt med stigma, bøter og straff

For oss er det nemlig viktig at ikke rusavhengige blir straffet med bøter og fengsel, men heller at de blir møtt med helsehjelp. Rusavhengige har over lenger tid blitt møtt med stigma, bøter og straff. Dette fungerer ikke i lengden, og er det stikk motsatte av det Oslos rusavhengige måtte trenge.

Og nå som Oslo har tjuvstartet på rusreform, er det på tide å se etter neste steg. Hvor går vi, nå som prøveprosjektet HABiO (Heroinassistert behandling i Oslo) er i full sving? Etter at Respons analyse gjennomførte en undersøkelse for VG, kunne vi lese at hele 39 prosent sier seg positive til avkriminalisering av narkotika for eget bruk. Dette tyder på at flere og flere føler på at behandlingen av rusavhengige over de siste årene har vært feil. Spesielt blir det tydelig at det har forekommet systematiske feil, når både politiet og Justisdepartementet må beklage offentlig.

I kjølvannet av at Oslo har startet på en rusreform, så er skadereduksjon blitt et mer og mer aktuelt tema. Vi mener at skadereduksjon kan fremskyndes gjennom undervisning og flere teststasjoner. Her kan Oslo igjen gå foran som et eksempel på hva som er mulig å få til.

Vi mener at vi ikke kan fortsette slik vi engang har gjort, vi må tenke nytt. Vi mener at avkriminalisering er veien å gå, og at vi derfra kan begynne å se på muligheten for legalisering.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Jeg må for øvrig også nevne at det var rikelig med badeleker i lokalet – noe som min umodne personlighet fakkert ganske hardt med!

Unikums journalist Tor Magne Evensen rapporterer fra «Den Feste Feste», en fest på et badeland som Agora, linjeforeningen for masterstudenter ved Music Business and Management, holdt i Kristiansand tidligere i vår.

Vi trenger et forebyggingsløft for psykisk helse

SiO Psykisk helse

Karl Henrik Storhaug Reinås, 5. kandidat for A-lista ved UiO

1. kandidat for Venstrealliansen er ute og slår et slag for at psykisk helsehjelp hos SiO skal være gratis. Det er selvsagt vanskelig å være uenig i at det ikke er lommeboka som skal bestemme om man skal kunne søke hjelp, men å tviholde på gratisprinsippet kan paradoksalt nok bidra til at færre får hjelp og flere må søke dyre tilbud utenfor SiO.

Den beskjedne egenandelen på 300 kroner bidrar til at vi kan ansette flere hjelpere, slik at flere får hjelp raskere. Alternativet ville være at flere må stå lenge i kø hos sitt distriktpsykiatriske senter eller henvises til å betale blodpriser hos privatpraktiserende psykologer, mens noen få heldige får et gratis psykisk helsetilbud. Det siste er spesielt problematisk når man ikke kan være sikker på at disse har størst behov for tilbudet.

Psykisk helsehjelp er svært viktig, men viktigere er det likevel å forebygge at psykiske vansker oppstår i utgangspunktet. Når nesten halvparten av norske studenter oppgir symptomer på alvorlige psykiske lidelser kan vi ikke bare

anse det som et individfenomen vi skal behandle. Vi må se på systemene rundt studentene som åpenbart produserer psykiske vansker, slik at vi kan forebygge.

Noe som medfører betydelige belastninger, er når man hele tiden må bekymre seg for økonomi. Derfor er det viktig å øke studiestøtten til 1,5 ganger grunnbeløpet, for å redusere stresset med å få endene til å møtes. Å ha tak over hodet er essensielt for en trygg og god studenttilværelse, derfor er det viktig å støtte oppunder studentkravet om å bygge 3000 nye studentboliger i året. Bekymringer for å ikke få jobb etter studiene kan ta motet fra de fleste, slik at det er nødvendig med tilbud som studiepoenggivende praksis på alle studieprogrammer. Da vil alle få en fot innenfor arbeidslivet, og styrke sin selvtilit og arbeidslivsrelevans allerede eller mens man er student. Når man har behov for tilrettelegging, skal man møte en administrasjon som faktisk er interessert i å hjelpe til og strekke seg så langt som mulig.

I tillegg til alle disse viktige forebyggende tiltakene for bedre psykisk helse, er det viktig å sørge for inklusjon både sosialt og faglig på campus. Sosialt må vi satse på studentforeninger som bidrar til tilhørighet og trivsel. Faglig må vi endre holdninger om at høyere utdanning kun er for en utvalgt

elite. Når man er student må man satses på, og ansatte må bidra til at flest mulig studenter lykkes.

Psykisk helse er så mye mer enn kun å ansette psykologer. Vi har alle et ansvar for hverandres psykiske helse. Ved å sammen skape et godt psykososialt miljø på campus og endre stresskapende strukturer, kan vi snu trenden med at halvparten av landets studenter oppgir symptomer på alvorlige psykiske problemer.

debatt@universitas.no

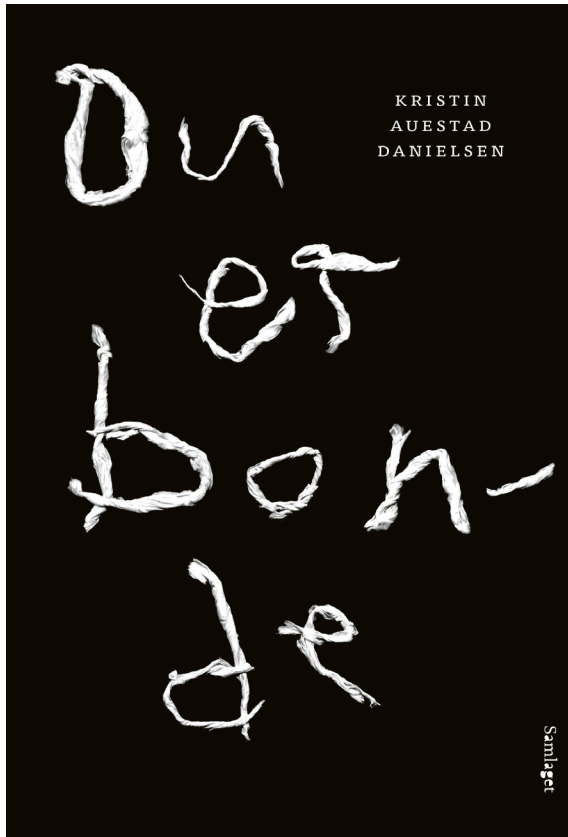
Den beskjedne egenandelen på 300 kroner bidrar til at vi kan ansette flere hjelpere, slik at flere får hjelp raskere

ANMELDELSER

anmelderredaktør: [Saga Eline Jonsson Hoff](#)
anmeldelser@universitas.no 980 81 334

Bok:

Skogens grøde

Du er bonde er en jordbruksroman gjengrodd av idérike bilder.

Du er bonde

Forfatter: [Kristin Auestad Danielsen](#)Sjanger: [Roman](#)Forlag: [Samlaget](#)

Jeg hadde liksom hele romanen klar for meg i hodet, og så for meg beskrivelsene av «rustne traktorer», «fuktig mold» og det edle slitet til de norske bønder. For ikke å glemme disse evinnelige stille, barske og arbeidsomme mannfolka.

Det er vel noe med måten bønder og bygdefolk ofte blir skildra på som jeg sikkert ikke liker, fordi jeg er en forbanna bondeknøl selv. En litt sånn beundrende, nesten umyndiggjørende distanse, som lukter mer av rødvin og humrende gubbelatter på Litteraturhuset enn av fjøs.

Imidlertid møter jeg den idiotiske forutinntattheten min i døra på første side av *Du er bonde*.

«det måtte jo vere deilig å sprengje jomfruhinna innannfrå, som Maria (...) kva var det med Maria som gjorde gud kåt på ho»

Etter noen siders lesning blir det klart at Kristin Auestad Danielsens roman egentlig ikke handler om den slitte «Blut und Boden»-pornoen jeg hadde sett for meg. Hvis noe, er den nærmere en pastisj av den gamle jordbruksromanen.

Romanen forteller om to jenter tidlig i tenårene i en liten bygd på Vestlandet, en gang rundt slutten av forrige århundre. De utforsker selvbildet og seksualiteten, og de er begge odelsjenter.

Jeg-personen er ifølge seg selv svakere, styggere og dummere enn venninna. Hun elsker jorda, men ikke jordbruk. Før hun skal ta over drifta på den vesle gården, oppdager hun at hun føder eikenøtter. Eikenøtter som kan bli til gamle ærverdige eiketrær på noen sekunder. Hun kan aldri få barn og videreføre slekta, men hun kan ta kontroll over naturen, og sprer eikeskogen sin utover det jærse slette-landskapet. Det nye jordbruket kaller hun for «anti-drift».

Men boka er nok ingen hyllest av naturen. Heller ikke av *re-wilding*-trender eller alle mulig slags antroposofiske eller astral-økologiske filosofier. Naturen i romanen er rå, nedbrytende og råtten.

Boka har en todelt billedbruk. Det ene er fra det hormonelle tenåringsjente-livet, slik det var på 90-tallet, og i grunn fortsatt er. Gjormete bygdefester, Hollywood-filmer, drittmat, hemningsløs bilkjøring og den lavmælte sosiale kontrollen som preger norske jordbruksamfunn.

Samtidig er jentene knytta til jorda i Gjesdal. Gjesdal ligger på Jæren, eller nærmere bestemt Høg-Jæren. Dette området tror man at er et av de første områdene i Norge mennesket satte sin fot på. Og den varme, okkulte ur-vestlandske mystikken utgjør motsatsen til forbrukersamfunnet jentene lever i.

Eller gjør den det? Sammenstillingen av det magisk-mytiske og det trivielle er kanskje ikke det viktige. Poenget er at jentene vokser til å bli moderne kvinner på tampen av et århundre, samtidig som de vokser inn i en viktig rolle i det vestlandske bondesamfunnet. Et eldgammelt samfunn med hundrevis av år med blodsbånd.

Idet man er ferdig med å lese *Du er bonde*, har timene løpt fra deg. De 152 sidene er nesten skuffende få. Det vitner om en forfatter som har hatt vært sterkt inspirert. I en tid hvor så mange forfattere prøver å skrive skjørt og vakkert, men ofte ender opp med å skrive sutrete og privilegert, skriver Auestad ut jeg-personens interne monolog med inderlighet og ærlighet.

Romanens største styrke er ikke språket, men fortellingen. Det som driver romanen er kåthet, skam, plikt, selvforakt, hat, kjærlighet, familie, modernitet og tradisjon. Auestad viser at det ikke er selvmotsigelse at en roman med klassiske temaer kan være svært original. *Du er bonde* er den sterkeste norske boka jeg har lest på lenge, og inneholder ufattelig mye til tross for sin korthet. Les den.

Carl Anders Brynildsen Sørheim

anmeldelser@universitas.no

Bok:

Kosmisk kjærleik

Kan også fysikarar skrive dikt? Det kan sjåast slik ut.

«la det begynne / enkelt / slik at den eneste veien å gå er mot større kompleksitet». Slik opnar Halmes diktsamlinga *La*, som så vidt eg kan forstå, har astronomiske ambisjonar: å lyrisk skildre skapinga av universet og utviklinga frå enkle strukturar til komplekse. Og meir kompleks blir det, når han set omgrep frå fysikken i krystillingar som: «la et elektrisk felt som skapes skape / et magnetisk felt perpendikulært på seg selv // la et magnetisk felt som skapes skape / et elektrisk felt perpendikulært på seg selv».

Lat meg innrømme ein ting: eg har ikkje særleg greie på fysikk. Når eg ser frasar som «dopaminreseptor D2 i akkumbenskjernen» eller «finjuster energitilstanden i kjernen til karbonisotop C-12 til 7,65 megaelektronvolt», kan eg ikkje seie at eg veit kva som eigentleg føregår i isotop- eller akkumbenskjernen, eller kva dette vil seie i fysikken eller for utviklinga av partiklane i universet. Likevel merkar eg raskt at akkurat det ikkje eigentleg betyr noko, heller. Både musikken og semantiken i ei strofe som «med bevisstheten kan

jeg kollapse sannsynlighetsbølgefunksjoner» er der framleis, om du veit kva den aktuelle funksjonen er for noko eller ikkje.

Det som kanskje er aller mest vellykka, er eit strukturgrep: han «begynner enkelt» med enkle strukturar som «la det være / logisk / noe annet ville vært ulogisk», som om han byrjar på partikkelnivå, og sidan blir kvart einskilde dikt til lengre og meir komplekse poetiske strukturar. Strukturen i diktsamlinga svarer altså til utviklinga av sjølvaste universet, med si æve av stjerner og planetar, stilt saman med det nære og personlege.

Metaforane generelt funkar svært godt, til dømes når det lyriske eg-et snakkar direkte til universet i eit tiltalende, kjærleg språk: «la oss si at jeg kom / for å lete etter lovene dine // la meg finne dem, formulere dem / og pynte dem med alfa og omega // la dem gjelde / på jorden som i himmelen / i himmelen som i hjernen». Her vekkjer han eit bilete av ein sympatisk og sanningsøkjande forskar sin røst mot objektet han elsker: universet sjølv.

La

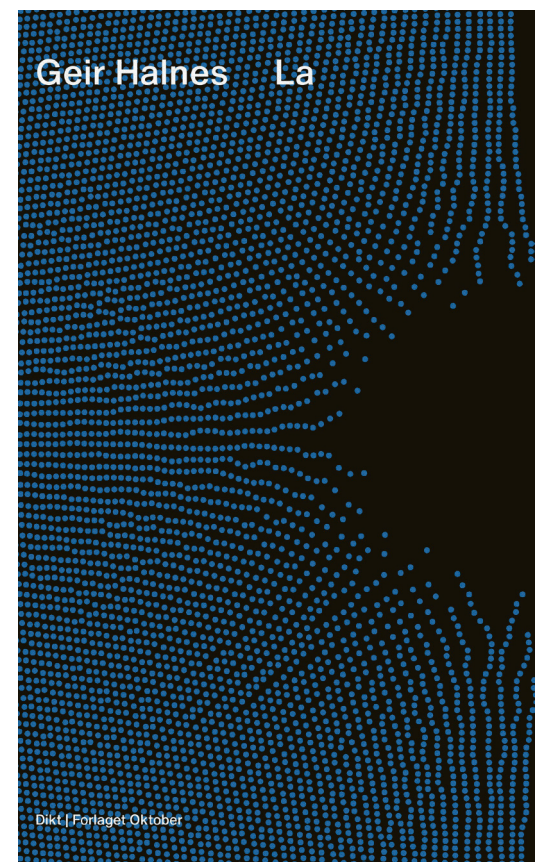
Forfatter: [Geir Halmes](#)Sjanger: [Lyrikk](#)Forlag: [Oktober](#)

«du er et sirkelargument», sier forskaren i du-form, «ein ring som henger i ingenting / og venter på min finger». Ein viss aldersskilnad er det for så vidt: «du er 13,8 milliarder år gammel / men jeg er ny her // en slags unntakstilstand i parken / klokka 03: 47».

Til slutt går forskarøysta mot ein slags bøn retta til universet – ein bøn om å spille. «spill for meg, du / på dine supre strenger // spill meg puss / med diffuse vibrasjoner i romtiden». Heile strukturen blir avslutta med linjene «spill meningen med alt / er en stemning // la meg være i den». Grepert avsluttar ei samling dikt som imponerer både som helheit og i sine enkelte bestanddelar. Spel gjerne for oss igjen, Geir Halmes, for musikken din er lifleg!

Harald Nordbø

anmeldelser@universitas.no

Dikt | Forlaget Oktober

Plate:

Popp stemning!

Arne Scheie sa en gang noe sånt som at ingenting er som litt digg popmusikk i øret. Og sannelig er ikke Mall Girl noe av det diggste jeg har hørt på lenge.

Du tror du har hørt det før: flinke, jazzutdanna Oslo-musikere som lager fengende indiepop. Men selv om Mall Girls debutalbum «Superstar» til tider kan minne litt om matterocken til Pom Poko, er de når det kommer til stykket et aldri så lite vidunderbarn i norsk musikk. Med intuitivt fengende melodier og strøkne riff servert over en lav sneaker, er det ikke så rart at Mall Girl allerede har rukket å høste panegyriske anmeldelser.

Kvartetten Bethany Forseth-Reichberg (vokal), Eskild Myrvoll (bass), Veslemøy Narvesen (trommer) og Iver Armand Tandsether (gitar) utgjør til sammen Mall Girl. Samspillet mellom dem, en pandemi til tross, er så smooth som du får det. Musikken er tilgjengelig for de fleste, ikke for sær og ikke for mainstream; fengende nok til at fleste vil like det, teknisk imponerende nok til at musikk-kjennere vil sette pris på flesteparten av låtene.

Med fare for at det skal gå rett til hodet på dem, håper jeg ingen i Mall Girl leser Universitas

Det som gjør Superstar til et så sterkt album, er mylderet av innfall og ideer som får utspille seg om hverandre, noen ganger i én og samme låt, som på «Close My Eyes». Forseth-Reichberg leker seg over en fuzzy gitar før det braker løs både trommeveld på refrengtet.

Debutplata består av fjorten korte låter, nesten alle på to-tre minutter, mange av dem fulle av et energisk og kreativt overskudd, noen av dem roligere og mer ettertenksomme. Der den ene låta kan høres ut som røff indiepop, er den neste polert og teknisk fullkomment. Eksempelvis er «Dance Alone» og «Think About It» inderlige og varme både i tekst og instrumentering. Kontrasten, og ikke minst variasjonen, mellom det harde og det myke, skaper en vidde av en lytteropplevelse som er like vakkert som røff.

Mall Girl er et navn å notere seg bak øret. Når pandemien førte til en utsatt plateproduksjon, rakk forventningene til *Superstar* å bli høyere enn til Tøyen Holdings tredjealbum. Kult er det derfor at de innfrir, og det etter alle kunstens regler. *Superstar* er et slepent og energisk debutalbum, hvor det aldri virker langt mellom høydepunktene. Stødig vokal, fete riff og taktskifter med matematisk presisjon; sjangeren de selv har gjort krav på, er det de selv kaller «math pop». Det høres unektelig ganske nørd ut, men har åpenbart noe for seg.

Med fare for at det skal gå rett til hodet på dem, håper jeg ingen i Mall Girl leser Universitas: Gitt kvaliteten på den lovende debutplata blir jeg overrasket om bandet i fremtiden ikke når de helt store toppene.

Oscar Grimstad
anmeldelser@universitas.no

Superstar

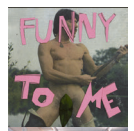
Artist: [Mall Girl](#)
Sjanger: [Indiepop](#)
Plateselskap: [Jansen Records](#)

Universitas anbefaler

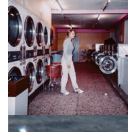

Saga Eline Jonsson Hoff, anmelderredaktør

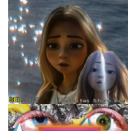
Bikelane – Funny to Me
Coming of age i et modnet format. I den beste mening!

Thea Wang – Jennifer
Det er jo bare vakkert...

Selmita – Småbyjente
Disneyballade møter distriktspolitikk. Henger du med?

j00 – moon-path
Lydlig er jeg i verdensrommet. Fysisk er jeg på lesesalen.

Kulturkalender uke 19, 20 og 21

14/5	7/5
<p>Eurovision på Chateau Neuf</p> <p>Etter to års ventetid er endelig Eurovision tilbake for fullt! På Chateau Neuf feires det selvsagt i god stil. Sleng på deg dine mest glitrende gevanter og ta turen til Betong 14. mai. Det blir glitter og stas, premier, kjente og kjære hits, og selvsagt Eurovision-sending.</p> <p>Hvor: Chateau Neuf Når: 14. mai kl. 19.30</p>	<p>Miljømarked på Sagene</p> <p>Bli med på marked med bruksalg og fiksing! Det vil være 30 salgsboder, gratis sykkelverksted for din slitne sykkel, matservering med grilling, kaker og vafler.</p> <p>Hvor: Sagene, Gråbeinsletta Når: 7. mai kl. 12.00</p>
<p>Metoo i middelalderen</p> <p>Hvorfor forlater Kristin Lavransdatter hjemsted og forlovede og drar i kloster? Hva er det som skjedd som er så skjellsettende at hun hengir seg til Gud istedenfor å gifte seg med Simon Darre? Vigdis Hjorth og Line Normann Hjorth graver i litteraturen. Kom og hør hva de fant ut.</p> <p>Hvor: Deichman Bjørvika Når: 19. mai kl. 19.00</p>	<p>Poesikveld på SALT</p> <p>I det hjemmekoselige naustet på SALT presenterer litteraturfestivalen God Nat, Oslo poeter som presser oss inn i følelsene og skrur på sansene våre. Kom og lytt med lave skuldre. Det er åpent og gratis! Men obs, naustet er lite og intimt så det er begrenset med plasser.</p> <p>Hvor: SALT Når: 24. mai kl. 19.00</p>

Live Tronstad, nyhetsredaktør i Universitas

Ukas anbefaling

Vær alene

Hvem: [Nysingle](#) Hva: [Ditt eget selskap](#) Hvorfor: [Livskvalitet](#)

For én måned siden ble det slutt mellom typen og meg. Etter fire år, hvorav to og et halvt i samboerskap, er jeg for første gang singel i 20-årene. Og med disse 17 prosentene av livet som opptatt, har jeg for første gang på lenge kjent på det å være alene. Kalenderen har jeg nitidig fylt opp i håp om å unngå den skumle

alensomheten: Men til syvende og sist er den ikke til å unngå. Grep må tas: Det er slutt på å legge opp den stramme avtalekalabalen og guttegalskapen. Fra nå av skal jeg glede meg til, nyte og utnytte alenetiden til å henge med min favorittperson i hele verden: moi.

Aurora Diippvik Archer, journalist i Universitas

Vekas åtvaring

Eg vil ut!

Kven: [Den tiltakslause](#) kva: [Kutt navlestrengen](#) Kvifor: [Sjølrealisering](#)

Da eg kom heim frå utveksling tidleg dette semesteret, bestemte eg meg for å bo heime hos mor og far før eg etter kvart skulle finne meg ein plass å bo i lag med andre studenter. Men her befinn eg meg framleis. Kven skulle tru? Ein tiltakslaus student, som heller vil tilbringe tid på korsang og torsdagspils enn å scrolle på hybel.no, går kun ein skjebne i møte. Fanga i ein limbo ved komforten av eit kjøleskap som blir fylt opp av seg

sjølv, og audmjukinga av å gong på gong forklare andre at du enno ikkje har fått ut fingeren. Ikkje ver som meg! Du har ikkje lyst til å vakne opp fyllesjuk ein søndagsmorgon og vere nøydd til å konversere med foreldra dine. Det du vil er å kunne vakne opp med nokon andre å vere fyllesjuk saman med. Aller helst i eit halvvegs sjarmerande, halvvegs bekymringsfullt rotete kollektiv. Det er kun no du vil det, og det er no du skal det!

Research i sjokoladeland

I denne ukens Universitas kunne man lese om bedriften bak studentpakken, som i 2020 gikk med et dundrende overskudd. Til dels skyldes det at reiseutgiftene var betydelig redusert.

På spørsmål om hva slags reiser det tidligere har vært snakk om, eller hvorfor de i det hele tatt trenger et reisebudsjett, svarer konsernsjefen kontant at hun «ikke er interessert i svare på denslags spekulative spørsmål med tydelig insinuerende undertoner».

Mer snakkesalig er derimot nestleder i bedriften, Erik Schon.

– Det handler om research! Research, research, research. Studentpakka er mitt livsverk, det som vil bli stående igjen etter at jeg dør, og da kan vi ikke overlate noe til tilfeldighetene. Og det var derfor, da vi skulle

velge ut årets sjokolade til studentpakka, at vi rett og slett reiste tre uker ned til Brasil, til sjokoladens føde-land.

– Men IG-en deres viser at dere tilbragte samtlige stunder ved bassenget på et all-inclusive resort?

– Men det er nettopp dét! All-inclusive. Smak litt på det ordet, og tenk på hvor mye sjokolade du får trøkket i deg på tre uker. Det er det jeg kaller jeg research! sier Schon mens han smatter ettertenksomt mellom setningene.

– Og du synes vel det er helt uproblematisk at dere lot dere smøre av den lokale sjokolademogulen Pablo Chocolatebar?

– Jaja, uten tvil. Dessuten gikk vi jo til slutt for Kvikk Lunsj, det var vi egentlig innforstått med fra første stund.

Av Ottar Arendal

Ukas studentvin

PERIQUITA, TELL ME WHAT'S WRONG:

«Denne lukter akkurat som mormor!» er det første en panelist utbryter når vi får første smak av denne portugiseren. Om du har en søt og smått fyldig mormor, smaker den også tilsvarende. Panelet enes om at smaken er tynnere enn lukta, og skiller seg først og fremst fra rød saft med en alkoholstyrke på 13 prosent, som er ganske høyt for den forholdsvis greie prisen. Flaska er mørk og staselig, og ser ut som den kunne kosta mer enn de 139 kronene du må ut med for denne mørke søtnosen. I det hele tatt er dette en vin som ser mer fancy ut enn den smaker – en vin som kanskje vil få deg til å se ut som en vinconnaissanceur på fest med folk som ikke har noen som helst peiling på vin. Denne vinen er søt og billig (akkurat som deg!), og passer derfor for en som vil imponere det smått pretensiøse lesesal-crushet sitt på eksamensfesten. NB! Denne har vanlig kork, ikke skrukork, så husk å ta med deg vinåpner – for ekstra sofistikasjonspoeng.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Periquita Reserva 2020

Pris: 139,90 kroner

Land: Portugal

Alkohol: 13,0 prosent

Harald Nordbo, vinanmelder i Universitas

Vi spør

Babyshop for alle

I ukens avis kan vi lese at to av ti studenter ikke vil ha barn. I Vi spør-redaksjonen mener vi det er på høy tid at baby-næringslivet begynner å snakke studentenes språk. Vi ringte Babyshop Ullevålsveien for å høre hva de mener om saken.

[ring, ring...]

– Babyshop Ullevålsveien

værsgod!

– Hei! Det er Petter P. Ode som ringer.

– Ja, hei!

– Jeg ringer fra markedsavdelingen i Landsforeningen for norske onger (LANO), og har noen et par raske spørsmål. Har du to minutter?

– Ja, sett i gang.

– En ny ny undersøkelse viser at to av ti studenter ikke ønsker seg barn, så i disse dager ringer vi rundt til babyshops over hele landet for å undersøke hvilke studenttilbud som finnes. Hvilke studenttilbud har Babyshop Ullevålsveien per i dag?

– Jobbtilbud?

– Det kan vi komme tilbake til,

men jeg tenkte på tilbud i pris.

– Det er ikke noe billigere for studenter, men hvis man melder seg inn får man 10 % på hele det første kjøpet. Det er ganske mye man må kjøpe første gang.

– Undersøkelsen viser at partipreferanse har noe å si for hvorvidt man ønsker seg barn eller ikke. Kan du si noe om hvor kundemassen til Babyshop Ullevålsveien befinner seg politisk?

– Det vet jeg selvfølgelig ikke noe om, det spør jeg ikke om. Men i butikken her i Ullevålsveien har vi absolutt alt, fra den ene siden til helt over på den andre siden.

– På nettsidene deres ser jeg at man ikke kan bruke rabattkoder på barnevogn-modellene Britax Römer

sin smile II i beige, og Talos S 2-in-1 BLK B, blant annet. Kunne dere gjort et unntak for studenter, tror du?

– Det må du nesten ringe til Britax om. Det er de som bestemmer det.

– Dere spiller en viktig rolle i barns første leveår, særlig hva gjelder liggekomfort, vil du vurdere din stilling som baby-påvirker?

– (...) L-ergonomi er bra for ryggen, så man ikke belaster ryggen så mye, men dette gjelder vogn, det er andre preferanser når man sover i sengen sin.

– Flott, vi snallast!

– Ja, hei hei!

KVISS-CORBIN

- Ole Robert Reitan lanserer nå et nytt butikkonsept som åpner denne uken. Hva heter det?
- Emmanuel Macron vant det franske valget mot Marine Le Pen, men hva heter den tidligere presidenten som vant valget mot faren hennes i 2002?
- 2022 markerer et jubileum for Norges undertegning av EØS-avtalen. Hvor mange år siden var det?
- Hvem vant nylig den tredje sesongen av *Kompani Lauritzen*?
- Hva står akronymet MIA, kjent fra amerikanske krigsfilmer, for?
- Nicolas Cage er aktuell med ny film, men han er også kjent for å måtte ta mange roller for å finansiere blant annet sine ekstravagante gamblingvaner. Hvor mange filmer har han spilt i? Slingringsmann på 5.
- Nevn ett år i hundreårskrigen.
- Hva heter moren til skuespiller og musiker

Charlotte Gainsbourg, som også var den kona til musikeren Serge Gainsbourg i tolv år?

- Flammkuchen er en rett fra grensetraktene mellom Frankrike og Tyskland. Hvilken søreuropeisk rett ligner den på?
- I hvilket århundre døde Leonardo da Vinci?
- Hvem ble født først av Édouard Manet og Claude Monet?
- I hvilken norsk by oppholdt Claude Monet seg under vinteren 1895?
- Frem til 28. august er det mulig å besøke Munchmuseet for en utstilling som akkompagneres av musikk fra et norsk band. Hvilket?
- Det er nå snakk om kuppforsøk i Vestlandsbandet Hjerteslag. Hva heter vokalistene som går rettens vei for å unngå å bli kastet ut?
- Hva skulle alkymisten Johann Joachim

Bechers flogistonteori forklare?

- Hva heter det hypotetiske mediet som man på 1800-tallet mente måtte eksistere overalt i verdensrommet som en forutsetning for at elektromagnetiske bølger skulle forplante seg?
- Rjukanbanen åpnes, Norges første ubåt blir sjøsatt, den første fargefilmen blir vist på kino, den første Giro d'Italia går av stabelen, Selma Lagerlöf vinner Nobels litteraturpris, storbandleder Benny Goodman blir født og Leopold II av Belgia døde. Hvilket årstall er det snakk om?
- Erling Braut Haaland's agent døde nylig, men hva heter han?
- Hvordan endte den norske cupfinalen mellom Bodø/Glimt og Molde som fant sted denne helgen?
- Hva heter fotballspilleren som startet karrieren i Cannes i 1989 før han fortsatte i Bordeaux, Juventus og Real Madrid?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. **Honours:** WOW! Du er sååå flink!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

Rebus

HINT: Det går fint om du stinker litt.) Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Gratulerer med dagen Blitz». Det klarte Sofus Blubbe og «strømkrisa er et resultat av 8 års høyrepolitikk»